

30/1/19

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 5.

జనవరి 1918 నం॥ అక్టోబరు నెల 23 వ తేది బుధవారము

నం. 168

సంపుటము: ౫

కాళయ క్రి నా మ కం ప త్న ర ఆ శ్వ యు జ బ ము శ చ తు ర్గ ర.

సంచిక ౧౬౮

మహిమీ తైలము:— శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. పెండ్లుకలు రాలకుండును. పెండ్లుకలు నునుపుజేయును. నువ్వునగలిగియుండును. 0-12-0
కన్నకొంబము తేనె, జొంబాయి అండ్ మగ్రాను

కారజాల బి:— ఇది శ్రీపురుషులలో యిది వాడుకము. సంకుడురాచార సంస్కరణమునకు మార్గమిందుకావలసినది. అందరు జదివితీరవలయును. రేల 0-4-0 పోస్టేజీ ము. 100 ప్రతికాకార్యాలయము, 7 తలలు: కట్టికట్టి, మదరాసు.

G. W. M. Reynold's Novels
Big Type Editions.

	Rs. A.
1 The Young Fisherman or The Spirit of the Lake. Complete.	0 10
2 Mary Price or The Memoirs of a Maid-Servant in 8 Vols.	5 0
3 Bronze Statue or the Virgin's Kiss in 4 Vols.	2 0
4 Loves of the Harem in 4 Vols.	3 0
5 Canonbury House in or The (Queen's Prophecy) 3 Vols.	2 4
6 The Mysteries of Old London in 3 Vols.	2 4
7 Rosa Lambert or Memoirs of a Clergyman's Daughter in 4 Vols.	3 0
8 Pope Joan or the Female Pontiff in 3 Vols.	1 12
9 Faust—A Romance in 2 Vols.	1 8
10 Soldier's Wife in 2 Vols.	1 4
11 Robert Macaire or The French Bandit in England in 2 Vols.	1 0
12 Margaret or The Discarded Queen in 4 Vols.	3 0
13 The Seamstress or The White Slave of England in 2 Vols.	1 0
14 Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 Vols.	1 0

SUPERIOR WATCH CO.

536

Post Box 167 (A) Madras. E.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో చెప్పిన గారడీ, యోగ దృష్టి, భావనామయము, విశేష ఇంద్రజాలము, మంత్ర కాండము, భూతలైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావా గీట్ల శిశు తనములు విచిత్ర నివృత్తివిద్యలు గలవు. ఇంద్రజాల మనుష్యుని నూలుముచేయుట, మామిడికట్టును తుట్టించుట, తీగములో నువ్వునుగుట, శరీరములెని తలకాయుచేత మాటలాడించుట, భూమిపైన గజము ఎక్కున గాలిలో మనుష్యుని ఎర్రాధుంచుటగా నిల్చుట, మెదడు నిశ్చలములు అనేకములున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యున్నతముగా మేజర్ జేయగలరని గాఢరంటి యిచ్చుచున్నాను. దీనివల 4 రూ॥ 5 పి. ఎక్. జవాబును కావించుట, ముద్రాణము (ముద్రాణము జన్మ)

నెల్లూరు డిస్ట్రిక్టు మునసపుకోర్టు.

నెల్లూరు జిల్లా కనిగిరి డిస్ట్రిక్టు మున్సిపల్ కోర్టులో నల దంపూరు కాపురములు వున్నం రాయయ్య అ నూ యానాది అనువారలు నదగ గ్రామకాపురములు నాని ముబ్బయ్య ఆ వెంకయ్య ఆ సోమయ్య ఆ కృష్ణయ్య ఆ కొండయ్య అను వారలు తమతాలూరు ఆస్తిని వారివాకిదారులచే చిక్కినందు చేయవలె నని మోసాధముగా మంతుల పిచ్చయ్య వెరటికి 14-5-18 న్ని ప్రాణియిచ్చినారని వారికిందరిని కలిపి సదరు దసావేజు చెల్లవలసినది కాదని డిస్ట్రీక్టు కోర్టు పొందుటకు వారందరిమీద అసలునె 369 రు వారి Creditors అందరి తరపున దావాచేసియున్నారు. కాబట్టి సదరు హీలువాకిదారులు యెవరయినా వారుగా చేరవలెనను ఆపేక్షిస్తున్నయెడల వారు వారుగా చేరవచ్చును. సదరువాదులె సదరు ప్రతివాదలమీదనున్న, మరియు చట్టకోశయ్యమీదనున్న, చట్టాకోశయ్య మంతుల పిచ్చయ్య వెరటికి 27-5-18 తేదిన ప్రాణియిచ్చిన విక్రయం దస్తావేజు సదరు నాని ముబ్బయ్య కంయి రాలకు దినామిగా ప్రాణియిచ్చబడినదని డిస్ట్రీక్టు కోర్టుపొందుటకు సదరుకోర్టులో అసలునె 370 రు వారి బాకిదారులందరి తరపున దావాచేసియున్నారు. ఈదావాలో కూడా యెవరైనా వారుగా చేరవలెనని పోషయెడల వారు ఆ ప్రకారం చేరవచ్చును. (1842)

P. RAMAKRISHNIAH,
Pleader for Pliffs

నమ కావ్యములను సకాలములో నెరవేర్చుకొను నిశ్చయించు జనులందరును

“ఎలెక్ట్రా” వాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు.

సరియైనకాలములో తమ సంకేతికస్థలములకు పోగలరు.

“ఎలెక్ట్రా” (1049)

ఎలెక్ట్రా లివరు నడక

చాల దిశ్యమగుచుండును.
గడియారములయొక్క శ్రేష్ఠమైన
పరికరములతో చేయబడినది.

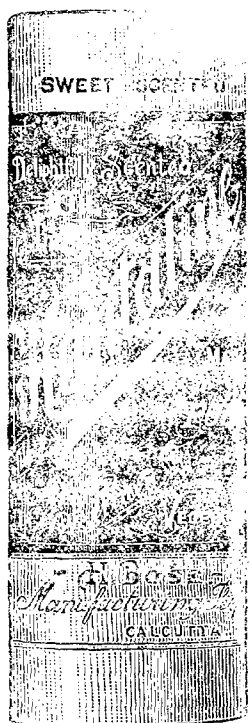
లెర్నల్ 1914 నం॥న జరిగిన
జాతీయ వస్తుప్రదర్శనమున గృహలెట
స్వీసు ఎలెక్ట్రావాచికి గొప్పబహుమతి
(గ్యాండు ప్రిన్స్) ఒసంగబడినది.
గొప్ప బహుమానము.

గ్వా లెట్ కం పె నీ, స్విస్ మే డు.

వస్తుకలైనగడియారములు. చౌకధరలు. వలువిధములగు వాచీలుగలవు. క్రతిచోట నువ్వొరకును.
వజంట్లు: జి. ఇ. సంవత్తుకెట్టి అందుకో, ఎన్ప్లనేడు, మదరాసు

కుంతలైక వాసనలైలము.

(1299)

కుంతలైక వాసనలైలము గురించి ముఖ్య సిద్ధ పురుషులను దాక్తురు సర్ రవీంద్రుడు మున్నగు వారంతక పొగడినకాబులను మీరు చూచినచో వారట్లు ప్రాసినందులకు మీరు ఆశ్చర్యమును తలపొందుదురు. వెంట్రుక స్థానములను బలపరచి తిరుగమొలక లెత్తించును. ఎప్పుటియట్లు నిండు జుట్టుకట్టిగి సులభమగు నుండగలదు. కుంతలైకను మీరు చేసిన ఇట్టిచేటును ఇతరులకు చెప్పకుండు. మీ కుండదగునా? మీ కుంతలైక నూనెను రెండు మాసములనుండి వాడుచున్నారము. మా బంధువులలో నొకడు చాలకాలమునుండి వెంట్రుకలు రాలిపోవుటచే కృష్ణపడుచున్నవారు. ఒక నెల కుంతలైకను వాడిన వెంటనే జుట్టు మరల పూర్తిగ పెరిగినది. మంచి నువానగుటకలది. వాసురానిగొనినదిదగ కూడ పోజుగడు. మదరాసు రాజధాని స్కూలు కాజుకోర్టు ప్రధాన న్యాయాధికారి (చిపు జడ్జి) సి. కృష్ణక (ఆత్మవస్తు) వారు ఆటులాగా కిట్లు ప్రాసించున్నారు:

నేను మీ తిలనూనెను పరిశుభద్రవ్యమును వాడియుంటిని. ఇండియాలో నేను జూచినంతవరకు ఇది చాల ప్రశంసలొనరినది నాకిక్కడ చెప్పగలను.
మదరాసు ఎస్. వి. ఎ. కార్యదర్శి డి. వి. హనుమంతరావుగారి కిట్లు ప్రాసించి:—
ఇట్టి పరిశుభద్రవ్యములు భారతీయులచే తయారుచేయబడుటచే భారతీయుల ప్రతిభా విశేషమును వారి ఉత్సాహము తెల్లగుచున్నది.

For Prices terms of Sub-Agency to

K. N. V. Iyer & Co., Thambuchetty Street, MADRAS.

కల విజయి వరతులు మున్నగువాటిని కోరువారు, మదరాసు, తంబుకెట్టి వీధిలో వున్న మా సోపా విజయలు

శ్రీ. ఎ. వి. అయ్యరు అందు కంపెనీవారికి ప్రాసించినవచ్చును.

H. BOSE, Manufacturing Perfumer, 61/3 Bowbazar Street, CALCUTTA.

ఆ యు ర్దేదాశ్రమం, యి, ఆచారవ్యవస్థి, జి.టి. మదరాసు

విద్యావిషయము లన్నియు గూడ ప్రజామతము గావించవలయునని గోరుచున్నాము.

గా॥ యాకూలు మా స్నేహముగూడ తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడుచు యిట్లు నుడిచిరి: ఈ విద్యావిషయములను కొన్ని అధికారము లేదు మిగిలినవి ప్రజామతము చేసినచో విద్యావిషయము సంబంధించి యెంత భాగములుగా విభజింపబడుచున్నట్లగును. ఒక విషయమునందే ద్వంద్వభుక్తి మేర్పడినచో వాటిలో వారికి అంతః కలహములు పుట్టగలవు. ఇరువురుమూలవారును తమ కాళికు ఎక్కువ సామ్యుక్త్యుపరచవలయునని పోట్లాడుచుండెదరు. అటువంటి పోట్లాట్లు కలికాకే మేర్పరచునాడెను గాన విద్యావిషయమంతయు ఒక కాళివారి అనగా ప్రజామతమే చేయవలయునని నాయభిప్రాయము.

గా॥ ఏ. ఎస్. కృష్ణరావుగారుగూడ తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడుచు యిట్లు నుడిచిరి: ప్రాథమిక విద్య బాగుగ యభివృద్ధి చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగ శ్రద్ధ తీసికొని ఏర్పాట్లు చేయవలయును. ఇటీవల రిలక్షుల రూఢ్యములు వ్యయపరచబడి రాజధాని నుండి వివిధ ప్రజాకేసులందు ఇన్ కంప్లీటు నెకండరి పాఠశాలలు నెలకొల్పబడినవి. కాని ప్రాథమిక విద్యకు మాత్రము ఎట్టిలోటుగా గలగ తేలుచుండలేదు కాబట్టి ప్రభుత్వమువారు విద్యావిషయ సంబంధ మంతయు ప్రజామతము గావించవలెను.

గా॥ డి. రంగాచారిగారుగూడ తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ మాట్లాడుచు యిట్లు నుడిచిరి. మొట్టమొదట ఆదాయపు సామ్యునుండి, యిండియా ప్రభుత్వమువారును, అధికారము ప్రజామత ప్రకాశవారికి వారి వ్యయములకై మిగిలియుండును. కాబట్టి యీ విద్యాకాళును రెండుభాగములుగా విభజించినచో పరిపాలనాసౌకర్యములు తగ్గిపోయి మరింత కష్టములకు కారణమగుచుండును. కాన విద్యాకాళి సంబంధము ప్రజామతమే గావించవలెను.

గా॥ చిదంబరనాథ మొదలియారుగూడ తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ మాట్లాడుచు ప్రస్తుతపు విద్యావ్యాపనము భారతరాజ్యానికి వృద్ధికి తోడ్పడుట తేదనియు, గాన దానిని మొట్టమొదట జాతీయము గావించుట త్యక్తపరచుననియు, అందుకావిషయము ప్రజామతమే గావించినచో తదాశయము నెఱవేరగలదనియు నుడిచిరి.

గా॥ కె. రామయ్యగారు, గా॥ పి. శివరావుగారుగూడ తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడిరి.

పిమ్మట గవర్నరుగారు యీ తీర్మానమునై యభిప్రాయభేద మున్నందున తీర్మానమునందలి పేరుచేరు భాగములకు పేరుపేరుగా వోటునకు చేసెనని చెప్పిరి.

మొట్టమొదట ప్రాథమిక ప్రాథమిక, పాఠశాలిక విద్యలను గురించియు, పిమ్మట నెకండరి, తరువాత, కళాశాల, అటు పిమ్మట విశ్వవిద్యాలయపు యీ విషయములు ప్రజామతముగా నుండవలెనని, లేదా యిది పేరుపేరుగా వోటునకు చేయబడెను. మొదటిభాగమున కందరును అనుకూలముగ వోటుచేసిరి. మిగిలిన భాగములకు ఉపపాదనలును, ఆమోదములను దక్క మిగిలివా రందరూ ప్రజామతము గావించవలెనని ఆవకూలముగా వోటుచేసిరి.

ఇంతటితో నిర్ణయము సభ ముగిసెను.

నేటి దిన పర్య

నేటిదినము మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు తిరిగి కాసర సభ కక్షకుగా రద్దయ్యిరికింద సమావేశమయ్యెను. నిన్నటివలెనే పెట్టెమంది గౌరవగర్వులు సభకు విచ్చేసిరి. నేటిదినము గా॥ అనామయ్యులు తిండిచరక్కుయారుగూడ సభకు విచ్చేసిరి.

ఉద్వోగములు

గా॥ ఏ. ఎస్. కృష్ణరావుగారుగూడ ఉద్వోగ ప్రజామత ప్రకాశయందలి ఉద్వోగసంబంధములు ఉద్వోగాధికారములకు సంబంధించిన విషయము లన్నియు ప్రజామతము గావించవలయునని యొకతీర్మాన ముపహసించుచు నిట్లు హాసించిరి:— ప్రస్తుతము ఉద్వోగముల క్రింద విశేషధనము వ్యయమగుచున్నది. ఇంతిధనము ప్రసవమునం చేశేసినను గానరాదు. ఇందిమాలును పన్ను చెల్లించు బీదజనులు బహు కష్టముల పాలగుచున్నారు గాన అంతి కష్టములకు గొంగుచు నుండేకొలదిలో అవిషయమునకు సంబంధించిన విషయము లన్నియు ప్రజామతము గావించినచో బీదజనులు విశేష పన్నుల చెల్లింపవలసిన బయలుపడి తప్పింపబడుదురు.

శివరావుగారు.

గా॥ పి. శివరావుగారు తీర్మానమును నామోదించుచు ఈ విషయము అధికారము ప్రకాశలో నేల నేర్చి, తెలియజేయు దని నుడిచిరి. మొదట ఆధికారము ప్రకాశకు సంబంధించిన ఉద్వోగములు, మాత్రమే ప్రజామతములు రాష్ట్రీయ ఉద్వోగములుగాని అభిలభాతీయ ఉద్వోగములుగాని ఏదైనను ఆ ఉద్వోగకాళి యంతయుగూడ ప్రజామతము గావించవలెనని.

వేంకటపతిరాజుగారు

గా॥ పి. వేంకటపతి రాజుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఉద్వోగముల యధికార ముండిన గాని బాధ్యతా యంత ప్రభుత్వ మొందగలదునని లాభములేదని నుడిచిరి. బాధ్యతా యంత ప్రభుత్వ ముందలి ఉద్వోగముల నిచ్చు నధికారమును అధికారము ప్రజామతముగా నున్నందున లాభమేమి? అందునలన ఇంచుకైన లాభము కలుగనేరదు గాన తక్కువ ఉద్వోగ సంబంధమైన విషయ మంతయు ప్రజామతము గావించవలయును.

యాకుబు హుస్సేనుగారు.

గా॥ యాకూలు మా స్నేహముగూడ విలపరచుచు సంస్కరణతీర్మానము యీ విషయమును ప్రజామతము గావించుట కాలోచించుచున్నానని చెప్పిరి.

రామచంద్రరావుగారు.

గా॥ సా. రామచంద్రరావు గారుగూడ విలపరచుచు యాకూలు మా స్నేహము గాన ఆయన యభిప్రాయములో పాఠశాలిక విద్యలను, ఏల యన వారు తెలిచినట్లు సంస్కరణ గ్రంథమునందు వారి యభిప్రాయము నకు తోడ్పడు కొన్ని వాక్యములు యున్నను గ్రంథకర్త లందు విషయమై విక్లిప్తి జాగ్రత్తను సూచియున్నారు. ఈ విషయమై మన మిదివరలో నశేకపర్యాయములు వొక్కివక్కాణించియున్నాము గాని ఆవియన్నియు వెదచెనిపెట్టబడినవి. మరలయు కను కార్యములను బాగుగ నిర్వహించి తమ కృత్యములకు బాధ్యత ముండినవలెనని తప్పక వారి కట్టియధికార ముండవలెను. కాబట్టి ఏకాళులు మరలసాధ్యమునందు నుండెదరో ఆకాళులకు సంబంధించిన ఉద్వోగము లన్నిటినిగూడ ఉద్వోగములను విముమిముట ఒక్క ప్రజామతమునందే పరియొక ప్రజామతము బదలాయించుట, ఉద్వోగములకు తీసివేయుట మొదలైనవి విషయము లన్నిటియందును పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము, అధిగారి ముందేవలెను.

సూర్యనారాయణరావు గారు.

గా॥ అశ్వత్థ నారాయణరావుగారుగూడ తీర్మానమును బలపరచిరి.

నరసింహయ్యగారు.

గా॥ డి. వి. నరసింహయ్యగారు తీర్మానమునందు “ఉద్వోగములు” అనుమాటను శేర్షవలయు నని ఒక సవరణ యుపహాసించిరి.

రామయ్యగారు.

గా॥ కె. రామయ్యగారు, చిదంబరనాథ మొదలియారుగూడ తీర్మానమును బలపరచిరి.

తీర్మానము వోటునకు చేయబడి యామోదించబడెను.

కారాగారములు - నేరములు.

గా॥ రామయ్యగారు సంస్కరణగ్రంథమునందలి 2-వ అంశమునందలి విషయములతోను, కారాగారములు, శేర్షములకు ప్రోద్బలమునగుట, రాజద్రోహసభలు, మాద్రాలయములు, ఆయుధములు, యావిషయములకు సంబంధించిన కాసరముల విషయములన్నియుగూడ ప్రజామతముగా నుంచవలయునని తమ యభిప్రాయమును తెలియజేయుచు యొకతీర్మానము ముపహసించుచు భారతదేశమంతటాగోను వెన్నరాజధాని మిగుల కాంతమైన రాజధానియని పేర్కొని నీ సదని యు, యిచ్చుట ఆయుధ కాసరములగాని, మాద్రదా కాసరములగాని నతిక్రమించిన కేసులకు గాన రాజద్రోహ, మరియు కారాగారములను సౌకర్యము తేర్చుచుంట్లా ప్రభుత్వమువారి కట్టికేదనం దై కొనసండున, తక్కువంధమైన విషయములన్నియు ప్రజామతము గావించవలెనని చెప్పిరి.

నరసింహయ్యగారు.

గా॥ డి. వి. నరసింహయ్యగారు తీర్మానమునందు కారాగారములు అను మాట తరువాతనుండు మాటలు మొదలు సంబంధించిన విషయములన్నియు గూడ

అను మాటల వరకు గుమాటల నన్నిటిని తీసివేయవలయునని వోకసవరణ ముపహసించిరి. అట్లుపహసించుటకు కారణము కాంగ్రెసు తీర్మానమున కనుగుణ్యముగా లేనందునలనను అటులు అనుగుణ్యముగ నుండగలందులకును అని నుడిచిరి కాని ఉదపాదకు బంగళించినందున సవరణ నిరుపయోగ మయ్యెను.

తీర్మానము వెర్వము నామోదించినందున తీర్మానము గూడ వదిలివేయబడెను.

అడవులు

గా॥ కె. రామయ్యగారు అడవులు, అడవిపర్యాయములకు సంబంధించిన విషయము లన్నియుగూడ ప్రజామతము గావించవలెనని యొకతీర్మానము ముపహసించుచు యీ విషయమునందు విశేషయభివృద్ధి గాంచవలసి యున్నందునను అడవులను గురించియు వాని యరుగుదూరును గ్రామస్థుల ను స్పృశించునది తెలికొని వానిబాటలకు యత్నములుచేయువలసి యుండుటవలనను యీ విషయము మంత్రుల యధికారమునం దుంచవలెను.

చిదంబరనాథ మొదలియారు.

గా॥ కె. చిదంబరనాథ మొదలియారుగారు తీర్మానము నామోదించిరి.

వేంకటపతి రాజుగారు.

గా॥ పి. వేంకటపతిరాజుగారు గూడ తీర్మానమును బలపరచిరి.

నరసింహయ్యగారు.

గా॥ డి. వి. నరసింహయ్యగారు ఈ విషయమును రెండు భాగములక్రింద విభజించిండునలన చాలకష్టములున్నవనియు, అందుమూలమున ఆకాళుసంతకు ఒకరియధీనమునకే యుంచవలె ననియు నుడిచిరి.

యాకుబు హుస్సేను.

గా॥ యాకూలు మా స్నేహముగూడ తీర్మానమును బలపరచుచు విద్యావిషయము నందు పారిశ్రామిక విషయము నందునలె యీ అడవి విషయము గూడ విభజించినచో లాభము లేదనియు గాని ఆ డిపార్టుమెంటు సంబంధించి ప్రజామతమే గావించవలసిన దనియు నుడిచిరి.

తీర్మానము వోటునకు చేయబడి యామోదించబడెను.

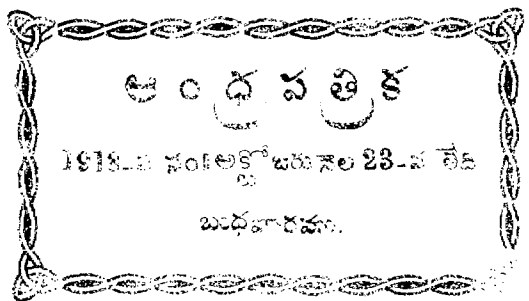
సివిలు జస్టిసు.

గా॥ ఎ. మధ్యనారాయణరావు పంతులుగారు సివిలు జస్టిసు' విషయము ప్రజామతము గావించవలయునని యొక తీర్మాన ముపహసించుచు యిట్లు నుడిచిరి:— సివిలు జస్టిసు అనగా గ్రామకోర్టులు, స్వామివాదులు, స్వామి కాసరములకు సంబంధించిన విషయము. ప్రస్తుతము దావాలు నానాటికప్పుడి జెందుటవలన యనసము కోర్టులకు పని మోపుచున్నది. అటులగాక చిన్న చిన్న కేసులన్నియు గ్రామ పంచాయితీలచే తీర్పు చేయబడినచో మునుపుకోర్టులకును సబుకోర్టులకును విస్తారము పనితీర్చివేయ సబుకోర్టులు, హైకోర్టులుగూడ సివిలు క్రిమినలు కేసులనిచారణ గావించుచున్నవి. ఆయాకోర్టులలో స్వామివాదులుగా నున్నవారు భారతీయులే వారు స్వామిత్వము గావించుటలో ఎంతో క్లిష్టావస్థలు చూపునవి ఎల్లకరుకు చికిత్సమే గాన ఈ విషయము ప్రజామతము గావించవలెను.

రామయ్యగారు.

గా॥ కె. రామయ్యగారు తీర్మానము నామోదించిరి. రామచంద్రరావుగారు

గా॥ మోక్ష - రామచంద్రరావుగారు బలపరచుచు నిట్లు నుడిచిరి. విషయములందు భారతీయులు ఎక్కువ కేక్తి సామర్థ్యములను, మేధాశక్తిని, తెలివితేటలను, అనుభవమును గావించియున్నాలో ఆ విషయములు మాత్రము వారియధీనము గావించవలయునని సంస్కరణకర్తలు తమ, గ్రంథములందు నెలిపియుండిరి. మరియు స్వామికావ్రము చేతకాంతికి సంబంధించిన విషయములపై ప్రజావాసులకు కట్టకడపటు అధికార మీయవలయు ననియును చెప్పినవారు నేనిప్పుడు వారి వాక్యములకు ఖండింపదలచలేను. కాని మనము ఏదోవిధముగ ఈ సంస్కరణములు ఆచరణయందు దురదృష్టవశాత్తు యల్పించుచున్నారము. కావున వారివాక్యముల నేను శే నంత పాటింపను. స్వదేశ సంస్థానములపై మరలినయెడల మనసందేహము లన్నియు నివృత్తి కాగలవు. ఏలయన, ఆయాసంస్థానములలో భారతీయ నాయకులే

మదరాసు శాసనసభ

—(100)—

స్వాయత్త ప్రజాయత్త శాఖావిషయ నిర్ణయ చర్చ గావించుటకై నిర్ణయించిన మదరాసు శాసనసభ సమావేశమైనది. ఈ విషయమున శాసనసభ్యుల అభిప్రాయమును, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల అభిప్రాయమును తెలియజేయువలసిన దని రాజ్యాంగ సంస్కరణ కర్తలు తమ నివేదికమున దెలిపి యుండిరి. తదనుగుణముగ ఇతర రాష్ట్రములు తమ యుద్దేశములను వెల్లడించి యుండినవి. మదరాసు శాసనసభా కార్యక్రమ ప్రారంభమున శ్రీ గవర్నరు గారి సంగీత యువన్యాసమున మాంటాగూ పెమ్మసభ్యుల సూచనలు తాత్కాలికము లనియు, వీనిపై నెల్లరును తమ తమ అభిప్రాయముల వ్యక్తీకరించిన పిమ్మట సర్వ విషయములను నిర్ధారణ చేయుట కివి యన్నియు పార్లమెంటు సభవారికి వంకబడు ననియు దెలిపి యెల్లరును ఈచర్చయందు పాల్గొనవలయు నని హెచ్చరించి యుండిరి. ఏతద్విషయము లగు తీర్మానములపై అసభికారసభ్యులే ప్రాటు నిచ్చుట కర్హులు. అసభి కారసభ్యులు తమ అనుభవజ్ఞానఫలితము లగు సూచనల నెఱింగింప వచ్చును. కాని, తక్కిన విషయములలో గవర్నరు గారి ఉపన్యాసము ప్రజల కా శాశ్వతము గలిగించు చున్నది. ప్రస్తుతము ప్రజామానసముల వేధించు చున్న ఆహారపదార్థలోపముల గూర్చియు, మధురలో పోలీసువారి కార్యములగూర్చియు వీరు తమ యువన్యాసమున మూర్ఖీభావము వహించుట పాడిగాదు. ఈ ప్రధాన సమస్యలకు సంబంధించిన ప్రశ్నలను తీర్మానములను శాసనసభ్యులు వంకగా అవి అప్రస్తుతములని ప్రభుత్వమువారిచే తిరస్కృతములైనవి. ఇది అససరసమావేశ మను విషయమును మేము గుర్తించక పోలేదు. కాని, శాసనసభ తరుచుగా సమకూడక పోవుటచేతను, ఈ సమస్యకరిష్కారము ప్రజాక్షేమమున కత్యవసర మగుటచేతను వీనిని గూర్చి ప్రభుత్వము వారి అభిప్రాయము నివృత్తిన తెలిసికొన ప్రజలు కుతూహలులై యుండిరి. ఈ అభిప్రాయానుగుణ్యము గ నే గా॥ మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు ప్రస్తుతచర్చ నాపివేసి, ప్రజాక్షేమమునకు సంబంధించిన విషయచర్చ కవతాశముల కల్పింపవలసిన దని యొక తీర్మానము నుపసాదించిరి. ఇం నొక విషయమును మనము జ్ఞాపక ముంచుకొనవలసి యున్నది. శాసనసభవారి అనుమతి లేకయే సభా కార్యనిర్వహణ విషయములపై నిర్ణయించి విధించుటకు గవర్నరును కి ధికారము లేదు. మరియు, శాసనసభ్యులకు గల ప్రశ్నల సమగు స్వత్వము గవర్నరుగారిచే ప్రభుత్వ అనుమతి లేకయే ఈ సమయమున నుల్లంఘింపబడినది. కాని, ఈ తీర్మానము బలవంతుడైన పిమ్మట నిది యుపసంహరించుకొనబడెను. సభ్యులు కూడ సభ నాపివేయుటనవసర మను అభిప్రాయమునే యొసంగిరి.

పిమ్మట స్వాయత్త ప్రజాయత్త శాఖానిర్ణయమును గూర్చి తీర్మానము లుపసాదించబడెను.

లాండు రివెన్యూపరిపాలనమును ప్రజాయత్తము గావించవలె నని గా॥ ఎ.ఎన్. కృష్ణరావుగారి తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. ప్రస్తుతము భారత మంత్రులపై ననేక నిర్బంధములు గలవు. వీరినిగవర్నరే నియమించును. వీరి కొసంగబడు అధికారము కూడ ప్రభుత్వావయములకు భంగము కలిగింప జాలదు. కావున నెట్టి విషయమునైనను భారత మంత్రుల వశమునుండి తొలగించుట కెట్టి కారణమును గన్పట్టదని కృష్ణరావు గారు తెలిపియుండిరి. ప్రజాక్షేమమునకు సంబంధించిన ఈ శాఖ భారత మంత్రుల వశంగతమగుట యత్యవసరము. నివేదిక మున తెలుగుబడినరీతిని భారతవిద్యాధికులు రైతుల క్షేమము నారయ రను భయమువలన మన పాలకులకు నిరాశ జనింప నవసరములేదు. భారతీయ నాయకు లందరును స్వీయదేశజులగు వారియెడల నెల్లప్పుడును సద్భావములతోడనే వారి క్షేమ మునకై పరించుచుండి రని శాసనసభ చారిత్రమును కాంగ్రెసు చారిత్రమును నిష్కర్ష గలెను. ఈ ఆక్షేపణలు అధికారము ప్రజాహస్త గతిము గాకుండుట కుటకరించునే గాని వేఱుకాదని యెల్లరుకు దెలిసియేయున్నది. కాని, రామచంద్రరావుగారు, కొన్ని ఆఫ్వార్డుకును వారికి సంబంధించిన ఎన్నేట విషయమును దక్క, ఇతరవిషయముల నెల్ల ప్రజాయత్త శాఖావిషయములుగనే వరిగణింపవలయునను సవరణను గావించిరి. జమీందారులయందీ విషయమును గూర్చి ఏకాభిప్రాయము గలిగి యుండలేదనియు, ఇందుమూలమున తీర్మానమునకు వారి ప్రతికూలభావము తొలగిపోవు ననియు వారు వాదించిరి.

పారిశ్రామికాభివృద్ధికి సంబంధించిన సమస్యలన్నియు ప్రజాయత్తములుగనే యుండవలెనను తీర్మానమును గా॥ యాకూబు హుస్సేనుగారు ప్రవేశపెట్టిరి. మిగుల పురోవృద్ధి నందవలసిన విషయములు ప్రజాయత్తములుగ నుండవలసిన దను సూత్రమును నివేదికకర్తలే అనువదించియుండిరి. నిరంకుశ పాలనము క్రింద మన దేశ పరిశ్రమ లెవ్వియు అభివృద్ధి గాంచజాలకున్న వను విషయము నున కెల్లర కనుభవవేద్యమే! కావున ఈ శాఖ ప్రజావశము గావించబడుట దేశభ్యుదయమున కత్యవసర మని వేతేచెప్ప సవసరము లేదు. సర్ ఫెయిర్లెసు బార్బరుగారు లేచి, భారతదేశము వ్యావసాయకదేశ మనియు, పారిశ్రామికాభివృద్ధికి తగిన ధనము లేదనియు, ఉన్న ధనమైనను దేశజులు వ్యవసాయమునకే వినియోగించుచున్నారనియు, ఈ ఆక్షేపణలవలన ఈ తీర్మానమునకు తాము ప్రతికూలురమనియు తెలిపిరి. కాని, ఇంతవరకును దేశపరిశ్రమల యెడల మన ప్రభుత్వమువారు అత్యల్ప సానుభూతిని వ్యక్తపరచుటచే అవి జయప్రదముగ నుండునను నాశయేరిని లేకపోవుటవలన, దేశజులు పరిశ్రమలకై తమ ధనము నంతవిరివిగ వ్యయపరుప కున్నారు. కాని, ఈ శాఖ తమవశమైనప్పుడు వారికి నమ్మకము కుదిరి, ఈ నైపునకే తమ సర్వశక్తులను ద్రిప్పి, కృషి సలపుట కుత్సాహము కలుగును. కాన, ఈ తీర్మాన మంగీకృత మగు నెడల ధన విషయమున మాత్రము బాధ్యుగారి భయమున కెట్టి కారణమును లేదని స్పష్టపడగలదు. ఎట్టి ప్రతికూలశక్తులైనను లక్ష్యము చేసి భారతదేశము పారిశ్రామికాభివృద్ధికై పాటుపడుట కభిలషించు నిక్కాలమున, ఈ శాఖ ప్రజాయత్తమైనతోడనే ఆ యుత్సాహము ద్విగుణీకృతమై దేశపరిశ్రమలు విజృంభించు నని నిస్సందేహముగ చెప్పవచ్చును.

రాష్ట్రీయ దాయముల మీద అప్పుల గైకొను అధికారము భారతమంత్రుల కొసంగవలెనని గా॥ మోచర్ల రామచంద్రరావుగారి తీర్మానపు అభిప్రాయము. ఆర్థికవిషయములలో కార్యనిర్వాహక వర్గమునకును మంత్రులకును కూడ అనుకూల మగు నొక విధాన ముండిన గాని, అన్యోన్యసంఘర్షణము తొలగిపోదను వీరివాదము సమంజసముగ నున్నది. వీరి యిచ్చునకు వర స్పరస్నేహభావముల మీదనే సంస్కరణ విజయ మాధారపడియున్నది. మరియు, ఆర్థికసహాయము లేక పురపాలక సంఘ కార్యనిర్వహణమున కనే కాటంకములు గలుగుచున్నదని మున కెల్లరకు దెలిసిన విషయమే! ఈ గుర్తులి లక్ష్యల గైకొను సభికారము ప్రజలవశమైనతోడనే వామమూత్ర మగు ననుటకు ఇతర దేశచారిత్రములే ప్రత్యక్ష నిదర్శనము.

ప్రాథమిక పారిశ్రామిక సాంకేతిక విద్య ప్రజాయత్తముగను, మాధ్యమిక విశ్వవిద్యాలయ విద్య స్వాయత్తముగను నుండవలయు నని గా॥ పిటెండ్రెగ్గుగారి తీర్మానము నుపసాదించిరి. ఈ విషయమున పరియగు మార్గము సనుసరింపనిచో-దేశమున కంతకును ముప్పు పొరలునని వీరు భయము చెందుచున్నారు. కాని, భారతీయులకు స్వీయ దేశక్షేమము నెడల వీరికంటె నెక్కుడు ఆతురతయే గలదను విషయమును వీరింకను గుర్తించవలసి యున్నట్లు తోచుచున్నది. విద్య విషయమున విభాజ్యాధికార ముండరాదు. ఇందు మూలమున ద్వంద్వపరిపాలనమున నున్న విద్యయందు భేదాశయములును భేదవిధానములును నుద్భవించి, విద్యాభివృద్ధి కంతకును భంగకారణముగ పరిణమించుట సిక్కిము. ఈ తీర్మానము పై ప్రాట్ల నొసంగుచు, తాము ప్రాథమికవిద్య ప్రజాయత్తముగ నుండవలె నని అంగీకరించుచు, మాధ్యమిక విశ్వవిద్యాలయవిద్య కూడ ఈ తరగతియందే చేర్చబడవలె నని అసభికారసభ్యులు దెలిపి యుండిరి. ఈ తీర్మానములన్నియు సంగీకృతము లాయెను. ఈ సమయమున శాసనసభ యుండలి ప్రజాప్రతినిధులు చూపిన ఐకమత్యమును దూరదృష్టియు ప్రశంసనీయములు.

జర్జనుల ప్రత్యుత్తరము

విల్చుచుగారు సూచించిన సంధి సూత్రములకు జర్జనుల ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. జర్జనుల లాక్రమించిన దేశములను పదలివేయు విషయమును సైనిక కార్యనిర్వహణకులు నిర్ణయింప వచ్చుననియు, విపులవిషయచ్చప్పు విల్చుచుగారు వ కాశముల గల్పింపవలసినదనియు కోరుచున్నారు. తాము గావించిన క్రూరకృత్యములు పారి పోవునపు డత్యవసరములనియు కాని వ్యక్తుల అస్తుల నెవరును ఉల్లంఘింపరాదని సైనికుల కాజ్ఞాపించితిమనియు వీరు దెలుపుచున్నారు. కాని, జర్జనుల సైనికులు సముద్రముమీదను భూమి మీదను గావించిన ఘాతుక కృత్యము లెల్లండ, ప్రజల సాత్తుచు గూడ తమ ఉద్యోగియుల అనుమతితో దొంగిలించుచుండిరను విషయము మనకు తెలియనిది కాదు. ప్రయాణికులున్న పొగదొంగలను మనఃపూర్వకముగ ధ్వంసము చేయలేదని జర్జను ప్రభుత్వమువారు దెలుపుచుండిరి. ఇక ముందు శాంతిని నిరోధించు నెట్టి కార్యమును జరుగకుండునట్లు అంతర్గాముల అధికారులకు ఆజ్ఞాపత్రముల బంపితిమని వారు వాకొనుచున్నారు. కాని, యా యుత్తరువులు

ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల!!

దీపావళి పండుగ!

(1885)

ఆంధ్రులందఱును తమ శక్తివంచన లేక పండుగదివసమున బందరు జాతీయ కళాశాలకు కానుకల సమర్పించి, ఆంధ్రమాతను పూజించు ప్రార్థితులు.

వారికి చేసినవ్రా లేదో అని వెను వెంటనే దెలుపుటవలన జర్మనులు తమ కులంత్రములను వదలి, నిష్కపట మానసములతో నింకను వర్తింపదలచుకొనినట్లు నిశ్చయించుకొన లేదని తేట తెల్లముగుచున్నది. ప్రత్యేకముగ రహస్యముగ ప్రపంచ శాంతికి భంగము గలిగించు నిరంకుశాధికార ప్రభుత్వము అంతము నొంటి శాంతికి ప్రధానమని విల్పించుచు దెలిపియుండిరి. అందులకు ప్రత్యుత్తరముగ రాజ్యాంగ నిర్మాణమున మార్పులు జరిగినవనియు, సార్వజనిక నియోజనాధికారానుగుణ్యముగ నెన్నుకొనబడిన ప్రజాప్రతినిధుల అభిప్రాయమును బట్టి యొక నూతన ప్రభుత్వము నిర్మితమైనదనియు, ఛాన్సెలరు ప్రజాప్రతినిధుల కింకమూలమున శాశ్వతాయననియు జర్మనులు దెలిపిరి. శాంతి సంగ్రామ విషయముల నిశ్చయించుటకు ప్రజాప్రతినిధుల సమ్మతి అనసరమని యొక బిల్లు రిక్నాగులో ప్రవేశ పెట్టబడ నున్నది. కాని, యితరమాలేముననే యిదివరకు జర్మను దేశమును నిరంకుశముగ పాలించుచున్న వ్యక్తుల అధికారము తగ్గినట్లు తోచుట లేదు. జర్మను ప్రజాప్రతినిధుల కెట్టి అధికారమును లభింపలేదు. ఈ సమయమున జర్మనులకులు తమ అధికారమును సులభముగ గోల్పోవ నిశ్చయించుకొనినట్లు తోచుట లేదు. ఈ విషయముల గాంచిన యెడల విల్పించు విధించిన సంధి సూచనలకు లగిన ప్రత్యుత్తరమును జర్మను లొసంగినట్లు తోచుట లేదు. జర్మనులచే ఆక్రమితమైన మిత్రమండలివారి భూముల వదలివేయవలయుననియు, సముద్రముమీదను భూమిమీదను జర్మనులు తమ రాజ్యసత్వములను మానవలసినదనియు, విశ్వాసపాత్రముగ జర్మను ప్రభుత్వము స్థాపితముగా వలెననియు విల్పించుచున్నారేమిట. ఈ మూడు విషయములకును కూడ తృప్తిరహితమున నుత్తరమును జర్మను లొసంగలేదు. జర్మనులు సామ్రాజ్య కరాజ్యము నంగీకరించి యెట్టి వరతులను గోరకయే సంధి కొడంబడినన గాని శాంతి సమకూడజాలదు. మిత్రమండలి 5 రి విజయ పరంపరలే జర్మనీ దేశమును సంధికి లొంగుకొనిన చేయగలవు.

చిత్తూరు మండలసభ

చిత్తూరుమండల కాంగ్రెసుసంఘమును ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘముతో జేర్పనలయు నా వలదా అను విషయమై కొంతకాలమునుండి వార్తాపత్రికలలో కీర్తనలుగుచున్నది. ఈ విషయము సత్యమిదవారము తిరుత్తణియందు సమావేశమైన చిత్తూరు మండలసభయందు నిర్ణయించబడినది. చిత్తూరుమండల కాంగ్రెసు సంఘమును ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమున సమైక్యముగా విలీనపరిచినదని యొక తీర్మానము సభయందు రూపొత్తుపై రాజు గారి చేతుప పాదించబడి, యథాప్రకారము బలపరుపబడినది. కాని, యిదివరకు వెల్లడియైన ప్రతికూలశక్తులు మరల తలయెత్తి, ఈ తీర్మానమునకు ప్రతికూల భావమును వ్యక్తపరచినవి. ఆంధ్రమండల

మునకు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు ఉపసంఘము నొసంగుట కాంగ్రెసు నియమములకు ప్రతికూలమనియు, అందుచే నీ విషయమును కాంగ్రెసుసభవారు పునర్విమర్శించుదనుక ఈ తీర్మానము నాపివేయవలసినదనియు ఒక సవరణను దొరైస్వామి అయ్యంగారు పాపాదింప, ఇక కొందరు ద్రావిడ సోదరులు దానిని ఆమోదించిరి. కాని, కొండ వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు సమావేశమున కరిగి యుండుటచే, ఈ విషయమున నొక దీర్ఘోపన్యాసము గావించి, ప్రత్యేక రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములను ఆంధ్రులు మాత్రమే గాక, అజ్ఞేయ మార్వారు సింధు రాష్ట్రవాసులు కూడ వాంఛించిరనియు, ఈ సవరణయందు సూచింపబడిన విషయమునకు కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము వారింకను ఎట్టి ప్రత్యుత్తరము నొసంగకుండుటచే, ఈ సవరణమున లాభము లేదనియు వాదించిరి. వీరి అభిప్రాయానుగుణ్యముగ మొదటి తీర్మాన ముమోదితమైనది. శ్రీ వేంకటప్పయ్యపంతులుగారు ఆంధ్రోద్యమ వ్యాపనము పట్లను ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము పట్లను చూపుచున్న కార్యదీక్షకు ఆంధ్రులెల్లరును వారికి కృతజ్ఞులు. ఈ తీర్మానము గావించినందులకు చిత్తూరు మండలవాసులను మే మభినందించుచున్నాము.

దీపావళి చందాలు

పండుగ దినములయందు ధర్మము గావించి, జాతీయప్రతిష్ఠాపనముల బోషింపబూనుట ఆంధ్రదేశమున నాచారమైనది. అంగు ముఖ్యముగ మచిలీ పట్టణమున నున్న జాతీయ కళాశాలా సహాయార్థము ప్రతివత్సరమును దీపావళి పండుగకు చందాలు వసూలు చేయబడుచున్నవి. ఆంధ్రదేశమునకు వన్నెదెచ్చు ఈ జాతీయ ప్రతిష్ఠాపనమునకు సహాయ మొనర్చు భారము ఆంధ్రులపై యున్నది. ఈ కళాశాల గావించుచున్న కార్యనిర్వహణ మెల్లరకు నామోదదాయకముగ నుండక తప్పదు. మరియు, జాతీయ విద్యావ్యాపనమే జాతీయ జీవనమున కుత్తేజము గావించునను విషయ మెల్లరకు దెలిసియేయున్నది. కావున, యథాప్రకారము రాబోవు దీపావళి నాడు ఆంధ్రపుత్రు లెల్లరును ధనరూపమున నిప్రతిష్ఠాపనమునకు సహాయ మొసంగియు చందాల వసూలుచేసియు తమజాతీయభిమానమును వెల్లడించి, స్వీయధర్మమును నెఱవేర్చెదరు గాక యని విశ్వసించుచున్నాము.

ఆర్థికప్రత్యేకపు శాఖవారి ప్రకటనము:— హిందూదేశ రక్షక సేనయొక్క భారతీయశాఖలో నిదివఱకు జేరినవారు కాని ఇకముందు చేరువారుకాని తమ ఆద్రులలో శ్రేష్ఠమార్పులు కలిగిఉన్నయెడల తక్షణ మా మార్పులను తిరుగు నావలియందలి చెన్నపురిమొదటిఇన్ ఫాంట్రీ కమెండరు గారికి దెలియబరచ వలయును. సైన్యపురపటి యొకభాగముపై అధికారముచేయు ఇంగ్లీషుజనరలు ఆఫీసరు గారి యధికారము దెన్ను పటియొక జిల్లాకు ఒకడుపోయిన యెడల వానికిరీజు సౌకర్యములవల్ల అధికముగ నున్నయెడలవానిని అచ్చటనే ఆయునిటుతో నూడ తరిఫీజుచేయుటకు అగత్యమగు ఏర్పాటులు చేయబడును.

స్థానిక వార్తలు

తపాలానోటీసు:—కొలంబో మీదుగ దక్షిణ ఆఫ్రికాకు పంపబడు తపాలా ఈనెల 25-వ తేదీ కుక్రవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు చెన్నపురి జనరలు తపాలాఫీసులో గట్టివేయబడును.

నామకారుపేట ధర్మ ఆయుర్వేద వైద్యశాల:— ఈ వైద్యశాల విజయదశమి పండుగ దినమున దివాన్ బహద్దర్ గోవిందదాసు చతుర్వర్ణదాసుగారిచే నామకారుపేటలో ఏకాంబరేశ్వరిస్వామివారి ఆలయ సమీపములో నెలకొల్పబడినది. ఆయుర్వేద భూషణ లక్ష్మీ నారాయణ శర్మగారు ఈ వైద్యాలయపు చికిత్సకులుగ నిన్నటిదినమున నియమింపబడిరి. ఈ వైద్యశాల ఆరుదినము ఉదయము 7 మొదలు 10 గంటలకు తెలుపుబడి యుండును.

వాణిజ్యపారిశ్రామిక శాఖవారి ప్రకటనము:— నార్సే, స్వీడను, డెన్ మార్కు, హాలండు, స్విజరుల్లాండుల నుండి దిగుమతి చేయబడు సామానులవలె ఫిన్ ల్యాండు నుండి బ్రిటిషుహిందూదేశమునకు పంపబడు సామానులన్నిటికిని ఇక ముందునుండి హెల్ సింగు ధర్మశాని మనచక్రవర్తిగారి కాంసలు సర్టిఫికేటు బుండవలయునని ఇండియా దొరతనమువారు నిశ్చయించిరి. వైదేశీయలనుండి సర్టిఫికేటు లేకుండ బంపబడునట్టి సామానులకట్టినుండి “ఉద్దుపల్లు, మెకానికలు” తప్పింకబడుటకు దీర్ఘనింపబడినది. ఈ నెల 31-వ తేదీ లోపున మాత్రమే ఫిన్ ల్యాండు నుండి పంపబడు సామానులకుగాని నార్సే, స్వీడను, డెన్ మార్కు, హాలండు, స్విజరుల్లాండుల నుండి పంపబడు “ఉద్దుపల్లు, మెకానికలు”నకు గాని సర్టిఫికేటులు అక్కరలేదు.

అకాలమరణము:—నిన్నటిదినము మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు శ్రీమాన్ ఉత్పల వేంకటనరసింహాచార్యుల వారు శాంతియు విషజ్వరమువలన తిరుచిండి రని తెలుపుటకు చింతిల్లుచున్నారను. వీరు నుమారు 4, 5 సంవత్సరముల నుండి వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు అందుపన్నువారి ముద్రాక్షరకాలముందు సంస్కృతాంధ్రగంధర్వోధకు లయి యుండి భాషాసేవ జేయుచుండిరి. సంస్కృతాంధ్రపండితులు. 27 సంవత్సరము. వీరి యకాలమరణమునకు భాషాభిమానులందఱు చింతిల్లెదరు. వీరికి అగ్రజుడును, తండ్రియు, సహధర్మియు తమ్ములును గలరు. వీరియాత్మకు శాశ్వతవైశంధ్రభావమును శ్రీమన్నారాయణ మూర్తి బసంగు గాక! యుఖిమగ్నమును చున్న వీరిటుంబమునకు మాసానభూతి నిందునో తెల్పుచున్నారను.

ఉప్పునిలువ:—ఈసంవత్సరము జనవరి నెల 1-వ తేదీ లగాయకు గత నెవ్ లెంబరు నెల 25-వ తేదీ కలకు చెన్నరాజధానిలో 15,183,854 చుణుగుల ఉప్పు పండింపబడినది. 11,104,012 చుణుగుల ఉప్పు మాత్రమే గతయుద్ధ సంవత్సరములలో దామాషాకు పండింపబడినది. యుద్ధమునకు బూర్వము 10 సంవత్సరములలో దామాషాకు 10,647,856 చుణుగుల ఉప్పుమాత్రమే పండింపబడినది. 1912 సంవత్సరములో మాత్రము ఎక్కువ ఉప్పు పండింపబడినది. 1918 సంవత్సరమున పండింపబడిన ఉప్పు 12-వ సంవత్సరమున పండింపబడిన దానికంటె 1,996,889 చుణుగులు అధికముగనున్నది. గతనెల 25 వ తేదీ వాటికి 11,841,585 చుణుగుల ఉప్పు నిలువయుండెను. దీనికి దోడు 999,775 చుణుగుల ఉప్పు నిలువచేయబడుటకు సిద్ధముగ నుండినట్లు లెక్కనయబడినది. రాజధానిలో ఒక సంవత్సరమునకు 10,268,762 చుణుగుల ఉప్పు కచ్చఅగును. రాజధానికాండి ఉప్పు ఎగుమతి చేసియెడల నిలువయున్న ఉప్పు ఇంకయెందుగ 14 మాసములకు సరిపోవును. 19 సంవత్సరమున పండింపబడు ఉప్పు అసంవత్సరము ఏమొనెల వాటికి నిక్షేపమునకు సిద్ధముగ నుండును. 20 వేల యకరముల నేలలో ఆ సంవత్సరము ఉప్పు పండింపబడును. యుద్ధమునకు బూర్వము 12వేల యకరముల నేలలో మాత్రమే ఉప్పు వేద్యమున తయారొగింపబడుచుండెను. కాబట్టి ఇకముందు ఉప్పు కలవుండవచ్చును.

విశాఖపట్నం నంగుముము

(రైతుల పత్రిక)

ఇంగ్లండు

లండనునగరమున భారతీయ సంపాదకులు.

లండను, అక్టోబరు 15:—విషయ బోధకమౌత్రి వర్తమానము నేడు సంపాదకుల కౌత్తికము సుగమి. సంపాదకుల మొక విమానమున కూర్చుండబెట్టి లండను నగరమునంతను చూపిరి. విమానము 3000 అడుగుల ఎత్తునకులేచెను. సంపాదకులు చాల సంతసించిరి. పిమ్మట వారు పార్లమెంటు ప్రభువులనభివక్షించిరి. పత్రికా సంఘమువారు సంపాదకులకు విందుచేసిరి.

అనివిసెంటిన్యుగారు-సంస్కరణములు

లండను, అక్టోబరు 15:—సంస్కరణముల నివేదికము చిత్తు ముసాయిదాను అనివిసెంటిన్యుగారు చూచిన మాట విజపేనా అని సిద్ధువాడు ప్రభువు పార్లమెంటు ప్రభువుల సభలో నడిగెను. మాంటాగూగా రామెకు చూపించ లేదని ఇంగ్లండు సభ్యులు ప్రభువు నడిపెను.

జర్మను నావికులకు నిర్బంధము

ప్లెసింగు, అక్టోబరు 22:—జెర్మను తీరమునండి 100 మంది జర్మను నావికులు రాగా వారిని నిర్బంధించిరి. ఇంకను హెచ్చుమంది వచ్చెదరని తెలియుచున్నది.

హాఫ్సుబర్గ్ నాక మునుగుట

ప్రేమవామ, అక్టోబరు 22:—హెంబర్గ్ అమెరికా స్టేషను హాఫ్సుబర్గ్ రిగానుండి దాన్నిగుట్టాపుచు మందుగనికి కొట్టుకొనెను. 100 మంది పైనికులు చుడిసేరని హెచ్చింపు వచ్చునంది తిండివార్త వచ్చినది.

విర్లందునాక

లండను, అక్టోబరు 21:—దండలికు అను, విర్లందునాక వైని విర్లందునముద్రమున టార్పెడో వదలబడెను. వాచికులు 20 మందిలో 13 గురిని చంపెను.

సైనికులకు సెలవు

లండను, అక్టోబరు 20:—వీలెనవరకు ప్రయాణసౌకర్యములు చురుకువరకు సెలవియ్యబడును. వెలస్టీక్, మెనపా టేమియాలాని వారికి సెలవియ్యట కచ్చుము. తీర్థ కాలపు సెలవు వీలులేనపుడు స్వల్పకాలపు సెలవియ్యబడు నని పార్లమెంటు ప్రజలసభలో మెక్స్సెన్ గారు నడిపిరి.

ఫ్రెంచిప్రభువు రాజీనామా.

లండను, అక్టోబరు 22:—విర్లందు రాజప్రతినిధి పదవికి ఫ్రెంచి ప్రభువు రాజీనామా నిమిత్తమవార్త సత్యముగాదని మైమ్మ ప్రతిక వ్రాసిరి.

రాజ్యాంగసంస్కరణ సంఘములు:—కొన్ని విషయములను ముఖ్యప్రభుత్వమున ప్రజాప్రతినిధుల వశము చేయవలయునని ఇండియాప్రతిక కోరుచున్నది. హిందూజాతమున హెచ్చుధరలచే ఆహారపదార్థములకు కఠినపట్టి ఆర్థికస్థితి దుర్బలముగ నున్నందున వానిని తొలగించుటకై సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనవలయు నని జూడ వాకొనుచున్నది.

హ్యూజెస్ బ్రెటనులో ఆగుట.

లండను, అక్టోబరు 22:—అస్టోరియాగురించి యుద్ధానంతరసమస్యను పూరించుటకై బ్రెటనులో ఆగుటకై సాంఘాతిక ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరపును శిరసావహించిరి. సంధిజరుగ వచ్చునని ఈయన తలచుచున్నాడు. పసిఫిక్లోనున్న జర్మను సామములకు మిత్రమండలి వశపరుచుకొనువిషయమై గూడ ఇచట ఆలోచించబడును.

విజయలక్ష్మి మంగళము చేరుచున్నదనియు త్వరలో సంపూర్ణవిజయమును గైకొనగల మనియు సామ్రాజ్యమును బకించుచోను మందిరమున అంతిమాలయ పార్లమెంటు సమావేశమున ఆ ప్రతి నిధులతో తెలిపెను.

మాంటాగూగారి అస్పృశత.

లండను, అక్టోబరు 18:—ఇండియామౌత్రి మాంటాగూగారు గాస్టింగ్ వ్యాధినలన చాల బాధపడుచున్నాడు.

5862 బ్రిటిషు ఉద్యోగులును, 142,937 మందియు జర్మనీలో బండియగ మన్నారని చూచు ఆఫ్ కామన్సులో హాఫ్ గారు నడిపిరి.

ఫ్రాన్సు

లండన్, అక్టోబరు 21:—నేటిదినము బ్రిటిషువారిట్లు తెల్పిరి:—అక్టోబరు 20 లేదని పట్టుకొనబడిన అనురకలు నిమిత్తము రాత్రి, నేటియందయము తీవ్రముగ పోరు. జరిగినది గ్రామమును వశపరుచుకొనుటకు శత్రువు లొంగున ప్రతియధ్యక్షమును ప్రతిహతమొనర్చినాడు. క్యాంప్రే బావే రక్షాదగ్గర నున్న వేగు నేలను వారదొలుటకు శత్రువులు వ్యర్థ ప్రయత్నము లొనర్పిరి. కొంతమంది మానకమైరి. శత్రువులు మహ్మదెను గొప్పనిను మేము దొనెయను కుత్తరముగను తూర్పుగను ముందుకు బోవుచునే యున్నారము. న్యూ లెక సియనిగునకును మాకును రెండుమైళ్లులోపు దూరము గలదు. లావెంటి సెల్లి సెంటు ఆమండరాంగీ టెయెకట్టిగ్గు పంక్తిని జేరినారము. టూడ్జేకు వాసుజ్యమునను, పాక్-టూచిను కుత్తరముగను ఆనేక మైళ్లవరకు వెల్లువడచుటి భాగమును మాస్వాధీనము జేసికొంటిమి.

లండన్, అక్టోబరు 22:—గత రాత్రి పరామలు ఇల్లు ప్రకటించిరి:—నేడు ఓయిజు, సెర్రినడును మరల ముట్టడిని ప్రారంభించినారము. దక్షిణభాగమున రిచిటికోర్టు, నెస్పి కోర్టులను స్వాధీనము జేసికొంటిమి. 50 మందిని బట్టుకొంటిమి. వాను పార్శ్వమున ల్యూసీ, విల్లెర్న-లీ-సెకు నడుచు జర్మనులు ప్రబలముగ ప్రతిఘట్టకులను సల్పినను మేము ముందు జేగినారము. వోజియర్కు తూర్పున నున్న పీఠభూమియందలి స్థలములను నిలబెట్టుకొంటిమి.

లండను, అక్టోబరు 22:—గత రాత్రి బెర్లినును ఇల్లు ప్రకటించిరి:—శత్రువులను డెడివేసుకాల్వకు తూర్పుకుభిముగ వారదొలి ముందుకేరుచునేయున్నారము. ఈకాల్వ బీడి దగ్గరనున్న దెచ్చిసూచుదలచును, మిరెండ్రెడును నున్నది. 200 మందిని బట్టుకొంటిమి.

లండను, అక్టోబరు 18:—రజరంగమున క్షుతగాత్రులైనను జహదాధ్యము గలవారిని కొంతమందిని ఇండియును అటవికాభివృద్ధికులుగ నియమించుటకు మాంటాగూగారు నిశ్చయించి దరఖాస్తుల నడపెడించిరి. ఉద్యోగములు స్వల్ప సంఖ్యగ నున్నవి. మంచి అర్హతగలవారు దరఖాస్తుల నంపవలయును. వీరు రజరంగమున పనిచేసినవారై యుండవలయును. క్షుతగాత్రులైనందున రజరంగమునండి తగ్గింపబడినవారై యుండవలయును.

లండను, అక్టోబరు 21:—స్ట్రాక్ మండు, టూర్నే నడుచు బ్రిటిషువారు పెయికు చేరినరెహుటరు తెలుపుచున్నాడు.—మిత్రమండలి గెంటుకు 5 మైళ్లలోపుగ నున్నాడు. క్యాటూ ప్రదేశము చల్లగనున్నది. నందడి ఏమియు లేదు. శత్రువుల తిరోగమనము అగినను ఇది తాత్కాలికముగాని శాశ్వతముగ నుండవలదని అనుకొనుచున్నాడు.

జర్మనుయుద్ధనౌకలు తప్పించుకొని పోవుట.

లండను, అక్టోబరు 21:—అస్టెండు జీబుజలలోనున్న జర్మను యుద్ధనౌకలన్నియును తప్పించుకొని జర్మనీకి పోయినవి. చీకటిలో వోలండు సముద్రముగుండ పోయి యుండును. మాప్రజత్తుములు సాగలేదని డాక్టరు మెకనను రాగా రిసిరి. పెల్లుమీరుగా అంటర్నయ కా నౌకలు పోయెనా అని హాస్టసు గారకుగా ప్రత్యుత్తర మియ్యబడలేదు.

బెర్లియుమువారికి జర్మను లియ్యవలసిన మొత్తము.

లండను, అక్టోబరు 21:—బెర్లియుమునందు జర్మనులు కలిగించిన నష్టమునకు పరిహారముగా వారు 28, 42, 60, 000

పానుల నియ్యవలెను. 1915 డిశంబరు వరకు నష్టపరిహారము 20 కోట్ల పానులు. 10 కోట్ల 42 లక్షలు మరియొక నష్టము. అవశ్యపదార్థములకు 8 కోట్లు. జనవరి 1916 మొదలు కలగ చేయబడిన నష్టమునకు వారింకను హెచ్చు మొత్తము నియ్యవలసియుండును.

అమెరికావారు రావు అడవి నాక్రమించుట.

లండను, అక్టోబరు 22:—జర్మను వ్యర్థమున తీవ్రము గపారి 297వ గుట్టును పట్టుకొని అడవినుండి శత్రువులను పార నోలి చాలచోట్ల పురోగమనమునలిపిరి. 261 మందిని చాల మరణింకులను పట్టుకొంటిమిని అమెరికావారు తెలిపిరి.

జర్మనుల పలాయనము.

జర్మను లవ్యవధిగ పలాయనముగుటచే ఫిరంగుల నన్నిటిని వదిలివెట్టిపోయిరి. కొన్ని మంచిస్థితిలో నున్నవి. బ్రిటిషు భరము తెల్లియము అమెరికా నేనలు పురోగమనము సలిపెనని బ్రిటిషువారు తెలిపిరి.

జర్మనుల దురాగతము

లండను, అక్టోబరు 18:—బ్రూజెనును వదలుటకు ముందు జర్మనులు నాకాక్రయములను లాకులను నాశనము చేసిరి. కాలువలలో యుద్ధనౌకలను ముంచిరి. అన్ని వంతెనలను నాశనముచేసిరి. నీళ్ళకాలువలను గూడ పానుచేసిరి. 6 లక్షల ప్రాంతల నవరాధిముజేసిరి. యూనిసిఫలు ధనమును 7½ లక్షల ప్రాంతల నవరాధిచిరి. యంత్రకాలు పాడుచేసిరి. వాని సామానులను గొనిపోయిరి. వారు వదిలిన ప్రతిగ్రామమునను వారు క్రాధ్యములను చారుణములను ధనాపహరణమును చేయక వదలలేదు.

పరామవారి అభిప్రాయము.

పారిసు, అక్టోబరు 18:—జర్మనులప్రత్యుత్తర మసమంజసము. కపటనాటకములకులన కథలు జరుగనని పరామవార్తా ప్రతికలు నడిపెను. పార్లమెంటు సభ్యులు తెలిపిరి.

శృప్తికరముగ బ్రిటిషు విజయము.

లండన్, అక్టోబరు 22:—బ్రిటిషు శివరములనుండి రూటరు నితేఖకు డిల్లు తెచ్చుచున్నాడు:—శత్రునిరోధ మెక్కువగుచున్నది. స్టాండర్స్లో మేము వెకు, లెస్సగు నుధ్యనున్న ఎస్కాటు పడచుటిభాగమును చేరినారము. వెకు, లెస్సగులు రెండును మా స్వాధీనములోనే యున్నాయి. కోడె యిక్కు-అవిలెము యిరువదాడగర మృవిజృంభణమును శత్రువుల వెకుక నెస్యరులు తిక్కుపుచ్చుచున్నవి. కొచ్చేరు తూర్పుగ మరల కేటి యుదయును ముట్టడిని ప్రారంభించినారము. శృప్తికరముగ ముందు కేరుచున్నారము.

జర్మనులు బ్రుసెల్సును ఖాళీచేయుట.

లండన్, అక్టోబరు 22:—బ్రుసెల్సును ఖాళీచేయుటకు జర్మనులు తొందరగ సిద్ధపడుచున్నారని తెలియుచున్నది.

లండన్, అక్టోబరు 22:—బ్రిటిషువారిట్లు తెలుపుచున్నాడు. రాత్రియుద్ధమొనర్చి ఫిర్యాంటుకు దక్షిణముగనున్న ఎకయలక్ నది వాచుభాగమును మాంపంక్తిని గొంపోయినారము. పడమటిభాగము మాస్వాధీనములో నున్నది. వేలకొనియినను, టూర్నే నడుచు మరల కొంచెము ముందు కేగినారము. ఈరంగమున శత్రునిరోధ మెక్కువగు చున్నది. టూర్నే ప్రదేశమున రాత్రి తీవ్రముగ పోరుజరుగుటచే ఓర్క గ్రామమునుండి శత్రువులను పారదొలినారము. ప్రాయెన్నిను అటవీప్రాంతమునుండి గూడ శత్రువులను వెడలించినారము. పట్టణమునకును మాకును ఒకమైలులోపు దూరము గలదు కొంతవ్యవధిని కలుగజేసికొనుటకై ఎత్తిన పన్నుగడగాని జర్మనుల ప్రత్యుత్తరము సమంజసమగునదిగాదని యునైటెడ్డు స్టేట్సు ప్రతికలు తెలుపుచున్నవి. ఎట్టివరతులను గోరకుండగనే జర్మనులు లొంగవలయును. లేనిచో సంధి వీలుగాదని ప్రజలు బహుశ సంఖ్యాకములుగ వ్యక్తీకరించుచున్నాడు.

అస్పియా.

హంగరీ స్వాతంత్ర్యము.

అమెస్టరుడం, అక్టోబరు 21:—హంగరీకి సంపూర్ణాధిక స్వాతంత్ర్యము నిచ్చెదము ప్రత్యేకసేన, రాజనీతిజ్ఞులు మున్నగు నేర్పాటులు జరుగును. అస్పియాలో వంశసంబంధమునాక్రి ముండగలదని అస్పియా చక్రవర్తి త్వరలో ప్రకటించు నని బుడాపెట్టునుండి తిండివార్త వచ్చినది.

అమెరికా

జర్మనులు ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారికి కుపిత

ప్రత్యుత్తరము.

లండను, ఆక్టోబరు 21:—

దేశత్యాగము.

అక్రమిత ప్రజ్ఞాపన వదులుటను గూర్చియు తాత్కాలిక సంధిని గూర్చియు సాంక్రామికోపదేశకుల ఆలోచన ప్రకారము జరుపబడుననియు ప్రస్తుత మిరువీడులవారికిని కల సేవనే ఆధారముగ వైకొంగరియును జర్మనులు నమ్మి ప్రజ్ఞా త్యాగ నూతన సంగీకరించుచున్నారు. వివరములను నిర్ణయించుట కవకాశమును కలిగించదగునని జర్మను దొరత నమువారు విల్సనుగారికి నూచించుచున్నారు. జర్మనుల గౌరవ మునకును న్యాయమును సంధికిని అభ్యంతరకరమును కోరికలకు విల్సనుగా రంగీకరింపదని జర్మనులు నమ్ముచున్నారు.

దేశవివాదము.

జర్మను నావికులును సైనికులును చేయల జర్మను ప్రజలందరూను చూచి దారుణ క్రౌర్యముల నొనరించిన నింద కేసుల నుపక్రమము. ఫలాయనముగనుభవించినాకమును జరుగుట విధి. దాని నన్ని దేశములవారు నుభవించియు నున్నారు. ప్రజల సౌత్తులకును ప్రాణములకును భంగము గలిగించరాదని జర్మను సైనికులకు కఠినములగు వాళ్లు లీటుబడినవి. వారు వానిని తప్పక అనుసరించుచున్నారు.

అంతర్గతముల దారుణకృత్యములు.

అంతర్గతములు నాకలను నుంచునపుడు ప్రయాణికుల నెక్కించుకొనిన చిన్న పడవలనుగూడ బుద్ధిపూర్వకముగ ముంచిరనువాద కల్పితము. దీనినిగూర్చి తటస్థ దేశసంఘము నేర్పరి విచారణగానించి నిజమును తెల్లదీపదగును. ప్రస్తుతము ప్రయాణికుల నాకలను ముంచరనిది అంతర్గతముల కన్నీటికిని నుత్తరువులు పంపబడినవి. ఈ వుత్తరువులు దూరముననున్న కొన్ని అంతర్గతములు చురల స్వదేశమునకు వచ్చువరకును అంధకరావచ్చునుగాన మేము పూచీపడచాలము.

దొరతనమున ముగియునుమాదు.

ప్రత్యేకముగ రహస్యముగ వ్యక్తత్యేకవాంఛా మాత్రము ననే ప్రపంచకాంతికి భంగముకలిగించు నిరంకుశత్వమును పూర్తిగా నశింపజేయునలెనని విల్సనుగా రనిరి. ఇంతవరకును జర్మనీలో ప్రభుత్వవిద్యుత్తులనును ప్రజలకధికారము లేకయందెను. సంధియధ్యయలనుగూర్చి ప్రజాప్రతినిధు లంగీకరింపవలెననియను మిదివరకులేదు. ఇప్పుడేటిమాట్టులు చేయబడినవి. సర్వ ప్రజల ప్రత్యేకనియోజనములై నాధారకడిక ప్రజాప్రతినిధుల కోరికప్రకారము వారి అంగీకారము ననుసరించి నూతనప్రభుత్వ మేర్పరుపబడినది. దివిస్తాగునలోని గొప్పకత్తుల నాడుకులు దొరతనమున సభ్యులుగా నున్నారు. ఇకనుంచు దివిస్తాగునలో లోని హెచ్చుమంది అంగీకారమును అదయజాలని దొరతనము నిలువజాలదు. ప్రజాప్రతినిధులకు ఛాన్సుల: బాధ్యత గునట్లు న్యాయశాసనములు చేయబడినవి. క్రొత్త దొరతనమువారు చేసిన మొదటిపిర్వా టిడయే. ప్రజలందరూను ఇట్టి నూర్పులను పట్టుదలతో కోరుచున్నందున ఈ వివాదమును మరల భంగముకలగ దని ఖండితముగ నడువవచ్చును.

జర్మనుప్రజల పరిపాలనము

గాన నిప్రదీపంధి రాయబారములను జరుపువారు నిరంకుశతా నిర్మాలకులను జర్మను ప్రజాప్రభుత్వము నారేఖని ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారికి నెక్కియముగ తెలుపు గలుగుచు న్నాను-తెల్లిను 20-10-1918 (సం) సోబ్బు.

రిపబ్లికనుల తీర్మానము.

వాషింగ్టను-ఆక్టోబరు 22:—జర్మను సేనలు నిర్మియమునుగ లొంగిపోవువరకును జర్మనులతో నికముందు రాయబారములను జరుపగూడదని తాత్కాలికమువారు తీర్మానించవలెననికోరుదు, జర్మనుల ప్రత్యుత్తరము ప్రకటింపబడినవిమ్మట పోయిందెక్కుటగా రాక తీర్మానము నుపపాదించిరి.

కెయిజరును నిందించుట.

అమెస్టరుడం, ఆక్టోబరు 22 — క్రైస్తవసల ఆధిక్యము నొప్పుకోనూను కెయిజరు సంధిని చేసుకొనవలెను. ఇకమిందట నతని కట్టికగట్టుకాధికారము నందగూడదు. అదితెల్లిను నిరమున వెళ్లువేలమంది కూడిన సభలో సహాయ గూర్చిములను చూర్మముగా నుడిదిరి.

జర్మనుల ప్రత్యుత్తరము.

అంగ్లప్రతికల వ్యాఖ్యానము.

లండను, ఆక్టోబరు 20:—

దెయిలీ క్రానికలు.

ప్రత్యుత్తర మంగీకారముగాదు. మిత్రమండలి విజయము ముఖ్యముగా నంగీకరింపబడవలెను. ఇది యొక రాజకీయ చమత్కారము.

దెయిలీ న్యూసు.

జర్మను లూరక ఆటలానున్నట్లున్నది. జర్మనుల సద్భావమును పరీక్షించుట కట్టిపూచీ కోరబడినది.

మాన్యుంగు పోస్టు.

ఈ ఘాతుకులు సాంతములు, మారములు, సంధిపక్షినివా శివులు, మానభంగములు దురంతము తెల్లు పుక సాహసించిరి. తాము నిష్కోపములు. విచారణసంఘము నేర్పించి పరీక్షింపవలెనట. మిత్రమండలివారికి తెచ్చుగా తెలిసయే యున్నది.

దెయిలీ టెలిగ్రాఫు

జర్మనులు కమ్యూనితో కథ గడుప నెంచిరి. కోటలను నదలకలెను. యుద్ధనాకలను కళపరచవలెను. ఈ సంధిగాయ బాంతుల నిక కట్టివెట్టవచ్చును. వీరలను లాభము లేదు.

దెయిలీ ఎక్స్ప్రెసు

జర్మనులు పరాజయము నొప్పుకొనిరి. ఎట్టి సంధి కంగీకరింపదగినదియు మిత్రమండలివా రిక నిర్ణయింపవలె.

దెయిలీ మెయిలు

ఇది ప్రత్యుత్తరమే కాదు. జర్మనులు పార్లమెంటు సభ్యులను తెల్లసందాలనిచ్చి ఫావ వెమినుగాడ్ల యుద్ధకు పంపదగును.

టైముస్

వారతభి అసత్యములతో నిండి యున్నది. మిత్రమండలి సంకల్పము నివి మార్చజాలవు.

ఇతరల యభిప్రాయములు

వారు కాలయాపనమునకు గడింగిరి. అపత్యముల నల్లుచున్నారు. విల్సనుగా రూరక దేశమును వదలగోరిన జర్మనులు తెలచిరిట. అదిసత్యముకాదు. సముద్రస్వాతంత్ర్యమునకు జర్మనులు చేసిన వ్యాఖ్యానమునకు బ్రతుకు లంగీకరింపజాలరు.

బొల్షెవ్సు

లండన్, ఆక్టోబరు 22:—తూర్పురంగమునండి పగాను టెల్లు తెలుపుచున్నారు:—బ్రిడ్జ్ ప్రజ్ఞాపన 19 తేదీని పరాములు దాన్యాబును: తేదిరి. వర్తకమును, అకగా రాకపోకలను స్వకపారమును ఆపుటకు ప్రారంభించిరి. మా ఫిరంగి బ్యాంకులే శత్రు యుద్ధకాక ఒకటి ఒడ్డు పట్టింది. మిత్రమండలి సేనలు తెలులుచున్నాను బట్టుకొన్నయవి. మారవా నగర సన్నియలు ఆతమసోటజుకృషేరిటుల సామీప్యములోనున్నారు. ఇచట జర్మనులు నిట్టచురు కంధకములో నిలబడియున్నారు.

ప్రపంచమున విషజ్వరము.

స్పెయినునందు మొదటకలిగిన విషజ్వరము ప్రపంచమునం దంతటను వ్యాపించిరి. స్వీడను, హాలెండు కెడా దేశములలో చాలప్రజలముగ నున్నది. వైద్యులలలో నెడములేదు. పశులు నిలచిపోయినవి. దక్షిణాఫ్రికాలో కేపుటవులలో విషజ్వరములన దినమునకు 500 మంది చనిపోవుచున్నారని ఈ నెల 11న తేదీని అనటింపండి తంకివార్త బచ్చినది.దినమునకు 100 మంది బాచ్చుకులు కేపుటవులలో చనిపోవుచున్నారని తెలుపండినది.

దక్షిణాఫ్రికాలో విషజ్వరము లధికముగా నుండుటచే బ్రిస్టెన్-సిడ్నీ-మెల్బోరను, అదలేను-ఫ్రీ మాంటలు కేపుట నాకలు రాగుడదని అప్రేలీయా దొరతనమునా రాజ్ఞాపించిరి. సైనికులన్న నాకలు అధికాకు పోతుండ వాజ్ఞాపింపవలెనని ఇంగ్లాండు దొరతనమువారిని కోరిరి.

విషజ్వర నివృతనము.— విషజ్వర వ్యాధిని నిరూపించుటకును ఔషధములను నిర్ధారణ చేయుటకును సమర్థులగు వారి నొకసంఘముగ నేర్పరచి బొంబాయినగరపరిషత్తులను వారు ముఖ్యముగ గమనించునట్లు ఏర్పాటుచేయవలెను. కార్పొరేషనుగాను సమాకాశులగురు రని దొరతనమువారిని కోరదగునని గొక సి. వి. మెహతా గా రుపపాదించిన తీర్మానమును బొంబాయి కార్పొరేషను వా రంగీకరించిరి.

మరణము:—మనదారు రాజుగాను విషజ్వరమునలన మృతికొనిరి.

వృత్తాంతములు

లోకమాన్య తిలకువ్యవహారము:—ఈ నెల 21 వ తేదీని లోకమాన్య తిలకుగారు సవ్యముగ సంపూర్ణలోగ్యునితో జీతాల్లయను చేరిరి తెలిసినది.

యజ్ఞములము:— టపాల కచేరీవ్వారా ఈ నెల 5-వ తేదీనకు 90,984 దరఖాస్తులు వచ్చినవి. మొత్తము రు. 1,94,26,775 లు.

లక్నోలో విషజ్వరము:—టెలిగ్రాఫు ఉద్యోగులలో చాలమంది వ్యాధిపీడితులుగా నున్నారు. 21 వ తేదీని క్యాన్సరులో నొక టెలిగ్రాఫుయ్యోగి చనిపోయెను. యాత్రీకార్యాలయాదికారి 22 వ తేదీ యుదయమున చనిపోయెను.

ధరావతును వశపరుచుకొనుట:— “తల్లిపిలుపు” అను చేరుతో హిందీభాషలో నొక కరపత్రమును ముద్రించినందు లకు రత్నాకర ముద్రాలయమువారి రు 500 ల ధరావతును వీహరుదొంతకమువారు వశపరుచుకొనిరి.

ఒక వంగదేశీయునకు బహిష్కరణము:— మిరునా పూరు జిల్లాలోని నాయబాసాకుతు చేరన పృస్థీవాధ సరోవరమునకు సతదు కార్మికదళమున చేరువారిని చేరకుండ చేసెనని అతనిని గోపిలతెగూరు తానానుండి బహిష్కరించుచు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఆజ్ఞాపించెను.

బందిపోటు:—మైదున్సింగు జిల్లా జమలపూరు గలుడివిజను బాద్షాగ్రామమునందలి బలరాంపాలు గృహమున ఈ నెల 15-వ తేదీ రాత్రి బందిపోటు జరిగినది. 16 గురుతుపానలను బొంబులను కత్తులను పట్టుకొని యింట నొరబడిరి. బలరాం వారి నెరించగా నతని గాయపరచిరి. 4 నేల రూపాయల సొత్తును పొరించుకొని పోయిరి.

బరోడా కాననసభ:—నాల్గవ కాననసభలో బరోడా దివానుగారు వివరములనున్నటిని తెలిపి; యుద్ధిరాళములను పేర్కొనిరి. ఆచారపదార్థములు లేకుండుటవలనను ధరణు వెగుగుటవలనను ప్రజలకు కలిగిన బాధకు తొలగించుటకు వైక్యగుగాను స్వంత సామ్యులోనుండి 10 లక్షలను విరాళముగ నొసంగిరని నుడిసిరి.

ధర్మిలో ధాన్యపురు కాణములు:—నర్మములు లేనందున ధరలు వెగుగుటచే ప్రజలకు సదుపాయకరముగ ధాన్యపురు కాణములను నెట్టింతుటకు మ్యానిసిఫికలువారు నిశ్చయించిరి. దినమునకు 500 బస్తాలను 1200 నులుగులు విక్రయించెదరు. ఒక్కొక్కని కొక్కికడియన నొక రూపాయ విశ్వాము మాత్ర మియ్యబడును. ఈ రు కాణములను పరిశీలించుట కొక సంఘ మేర్పరుపబడినది.

కీర్తిశేషులగు కృష్ణస్వామిశ్రేష్ఠిగారు:—నెల్లూరు పుర న్యాయవాదులలో ప్రముఖులగు కుంకు కృష్ణస్వామి శ్రేష్ఠిగారు గత గురువారమునాడు విషజ్వర పీడితులై పరలోకములైరిని వినుటకు చింతించుచున్నారు. శ్రేష్ఠిగారు ఆశ్వవైశ్యుల సంఘాభివృద్ధికి పాటుపడుచున్న మహనీయులలో నొకరు. చాలా కాలమునండి నెల్లూరు పుర పోశుధ్య సంఘమున కుపాధ్యక్షులుగనుండి వ గ రా భి వృద్ధి కై చాల సేవచేసియున్నారు. ఆయుర్యైక వైద్యాభివృద్ధి కౌతము పాడు పడుచు కర్నూటక వైద్యాలయము నొకనాని పురమున నెలకొల్పి అనేక లీగల కుచితముగా వైద్య సహాయము చేయుటకు చాల పాటుపడియున్నారు. వీరి ఆశ్వ నిరంతరకాంతి బొందు గాక యని ప్రమాత్యుని ప్రార్థించుచున్నాము.

డిల్లీ పురపాలకసంఘము:—వర్షములు కురియుటందు ఒకే కల్లం దుస్సీతిని బాపుటకు డిల్లీ పురపాలకసంఘమువారు ఆలోచించుచున్నారు. కట్కువధరలకు ఆహారపదార్థములను సరఫరాచేయుటకు వివిధస్థలములనుండు ధాన్యపురు కాణములను తెట్టి విక్రయించుటకు నిశ్చయించబడినది. ప్రతిదినము 500 బస్తాలను సరఫరాచేయుటకు ఏర్పాటు చేయబడినది. చిల్లర ఆమ్లకములు ఇంతకు మించునానన నిశ్చయించవలచిరి. ఏరోజునైనను ఒక్కొక్కరు రూపాయ ధాన్యముకంటె ఎక్కువగ కొనరాదు. ప్రత్యేకముగ ఉపసంఘ మొకటి ఏర్పడినది. దీనికి మ్యాజరువారుగా వ్యవస్థులు. గ్రాంటు, కోరకొనేలిమినకలు, మేల అతీ యుక్తకు, యజ్ఞుచుదనీ గుడ్డియులు ఈవనిని సరిగా జరుపుటకు నియమింపబడినది.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము

స్నాతకపథ

అనుతోష ముఖర్జీ గారి యజ్ఞస్థానము

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమునందు పట్ట పరీక్షలలో కృతార్థులైన వారికి స్నాతక మహోత్సవము జరుపుటకు గత శనివారమునాడు మధ్యాహ్నము మైసూరు నగరమున గొప్ప సభ యొకటి జరుపబడినది. విశ్వవిద్యాలయ ఛాన్సలరు గౌరవ మహారాజా కృష్ణరాజ ఉదయరు బహద్దరువారు సభాధిపతియై వహించిరి. కలకత్తానుండి మానసియులు సుర్వబాది, ద్వారా రాధాకమల ముఖర్జీ గార్లును, బోటవాగపురము నందలి శ్రీకళ్యాణలాభ్యుక్తురాలు శ్రీమతి సుకీల బాలాకృష్ణ బి. ఏ. ఎల్. టి గారు, మైసూరు రాష్ట్రములోని శ్రీ పురుషాదు లనేకులును స్నాతక మహోత్సవమున గాంచుటకు విచ్చేసిరి.

విశ్వవిద్యాలయ వైసుఖా స్సెలరు సంబంధతయ్య పంతులు గారు గత మూడు సంవత్సరములనుండి విశ్వవిద్యాలయము విజ్ఞానరీజముల రాష్ట్రమునందు పెదజల్లుటకు చేసిన ప్రయత్నములను వివరించిరి. అటుతరువాత, మహారాజుగారు స్నాతకాలకు బిరుదులను నిచ్చి సత్కరించి వారు ముందు దేశాభివృద్ధికి చేయవలసిన కార్యములను గురించిరి. విశ్వవిద్యాలయము నింకను జనరంజకము చేయుటకు తాము చేయజూచుకొనిన ప్రయత్నముల తెలిపిరి. దివాను విశ్వేంద్రయ్య గారు దేశమున విద్యారీజముల నాటుటకు చేయుచున్న కార్యములకు వారిని దృఢీకరించిరి.

పట్టుములండినవారు ముప్పదిమంది యువకులు; శ్రీమతి కనకలక్ష్మియమ్మగారు రను నొక వారితోటియు గలరు.

పిమ్మట స్నాతకులకు హితోపదేశ మిప్పించుట కార్యానింపబడిన సుప్రసిద్ధ విద్యావేత్తలు, కలకత్తావిశ్వవిద్యాలయ వైస్ ఛాన్సలరు సర్ అతుతోష ముఖర్జీ గారు విశ్వవిద్యాలయము నిర్వర్తించవలసిన పనులు, దానినుండి ప్రపంచములోనికి వచ్చు విద్యార్థులు చేయవలసిన ధర్మములను గురించి గంభీరోపన్యాసము నిచ్చిరి. అట్టి యుపన్యాసము ఇంతవరకు మనదేశమున ఏ విశ్వవిద్యాలయ స్నాతకపథంలోను ఎవరును ఇచ్చియుండలేదని చెప్పవచ్చును వారి యుపన్యాసమును వినుచుండిన సభ్యుల హృదయములలో కలిగిన మార్పులు వర్ణింప నలవి కాదు.

వారి యుపన్యాసమును పూర్తిగా నిచ్చుట ముడించుచున్నాము:— ఒక విశ్వవిద్యాలయము ఫలాని విధముగా నుండవలయునని నిర్ధారణ చేయుటకు నేను పూనుకొనలేదు. అది చాల కష్టతరమైనపని. దానిని స్పష్ట పరచుటలో అనేక పండితులు బయటపడు కాకపోయిరి. విశ్వవిద్యాలయ మన 'శేషి' యని అనేకులు ప్రశ్నించుచున్నారు. అనేకభవములు గల యొక ప్రశ్నకేమి? అనేక మంచి పోషకులకు, లక్షల కొలది రూప్యముల విరాళములుగా పొందిన యొక ప్రతిష్ఠా లయమే? అనేక కాశ్రుతాఖలను గలిగిన యొక సమదాయమా? విద్యార్థులకు బోధచేయు నొకవిద్యాలయమా? అనేకమంది యుపాధ్యాయులను గలిగిన యొకప్రతిష్ఠాలయమా? బిరుదులను నిచ్చుటకు నేర్పణపబడిన యొక పరీక్షా కాలయమా? అనేకమంది విద్యార్థులు గల యొకసంఘమా? పలుకాశ్రుతులలోని రహస్యముల పరిశోధించుటకు గాను, కొంతమంది యువకులను గలిగిన యొకపాఠశాలయమా? మరెవరిద గలవిన పలుకాశ్రుతుల కలిగిన యొక సంస్థానమా? కాన్యముగాను చెప్పినటుల పలుకాశ్రుతుల బోధించు నుపాధ్యాయులను, నేర్చుకొనుటకు కుతూహలముతోగొచ్చిన యొక జనమైత్రా? నేను ముందుచెప్పినటుల విశ్వవిద్యాలయము ఫలాని దని నిర్ణయించుట అనవసరము. మీరు ఇందు విషయమున నన్నెమనుకొనినను అనుకొనుదు. నేను మాత్రము నా అభిప్రాయమును మాత్రమే వ్యక్తపరచును.

అనేకమంది యుపాధ్యాయులను, విద్యార్థులను సౌకర్యోపకర్మ జ్ఞానరీజముల ప్రపంచములో పెదజల్లుటకు కావలసిన ప్రయత్నముల బాటకు నేర్చుటకు విశ్వవిద్యాలయము సంస్థాపించబడినది యనుకొనినది. ఇందు నిజమైనయెడల విశ్వవిద్యాలయము చేయదగిన కార్యములు రెండు ముఖ్యమైనవి కలవు. కా లా ను సా రము ననుసరించి ప్రజలకు నావలసినవిద్యను బోధించుటకు విశ్వవిద్యాలయము పూనుకొనుటకు సుందరీకార్యము. దేశోద్ధారణమునకు కావలసిన విద్యకు ఒక జాతియొక్క ఆచారగౌరవముల నిలువజేయు విద్య

ను, సర్వసంఘములందును మానవుని వికసింపజేసి వానిహృదయములందు దేశాభిమాన రీజముల నాటుటకు ప్రయత్నించు విద్యను, విశ్వవిద్యాలయము ప్రజలకు ప్రసాదించజేయుట రెండవకార్యము. వీనినే కొనసాగించిన విశ్వవిద్యాలయము తనపేరు నిలుపుకొనగలదు. దేశమున మాతనవిజ్ఞానమును రగులు గొలుపుటకు ప్రయత్నించగలదు.

ఇందు విషయమున మనదేశమున విశ్వవిద్యాలయములు చేయుచున్న కార్యములు అత్యంతభీతిముగా నున్నవి. ఇతర దేశములలో నెలకొల్పబడిన విశ్వవిద్యాలయముల నాదర్శముగా నై కొని మనదేశమున ప్రతిష్ఠాలయములను నెలకొల్పి చున్నార. అందు జాతీయతాభిజములు ప్రవేశించుటకు వీలు లేదు. దేశీయపద్ధతుల ననుసరించుకొనుటకు అవి ఈయకొనుట లేదు. సంపూర్ణంగా పాశ్చాత్యపద్ధతుల ననుసరించుటకు అవి ఎల్లప్పుడును ప్రయత్నించుచుండును. మన దేశవిజ్ఞానము గొడ్డు పోలేదు. పాశ్చాత్యపద్ధతులచే మనదేశమును మార్చుదలచేయుట ఎవరిచేతను కాజాలదు. కావున మనదేశమున మన దేశీయ పద్ధతులవిదాననే క్రొత్తవిశ్వవిద్యాలయముల నెలకొల్పబడవలయును. జాతీయవికాసమునకు అందు ప్రధానస్థాన మియ్యబడవలయును. అప్పుడు మన విశ్వవిద్యాలయములు దేశము నుద్ధరించుటకు పాటుపడగలవు.

మనదేశములోని యొక్క విశ్వవిద్యాలయమును ఆదర్శమైనదానిగా చేసి జాతీయ జీవమున కది యంతరంగము సహాయము చేయునో చూడవలయు నని అనేక సంవత్సరముల నుండి కుతూహలపడెను యున్నాను. ప్రాథమిక, మాధ్యమిక విద్యలను దేశమున సక్రమముగా వికసింప జేయుటకు సర్వప్రయత్నములను చేయగలను. విద్యార్థి యొకడు క్రింది తరగతు లలో కృతార్థుడై, విశ్వవిద్యాలయమునందు ప్రవేశము గోర తలచిన యెడల వాని తెలివి తేటలను కనుగొనుటకు మాత్రము ఒక చిన్న పరీక్షను మాత్రము చేయవలయును. విశ్వవిద్యాలయమున ప్రవేశించిన విద్యార్థి, ఇతరుల కంటి సులభముగా అర్థమగునటుల తన అభిప్రాయముల విశ్లేషించుటకుగాను కావలసిన జ్ఞానము వానికి మాతృభాషలో నిష్పర్థముగా నేర్పబడును. అంగభాషయందు సయితము పాశ్చాత్య విజ్ఞానమును గ్రహించుటకు కావలసినంత వరకు విద్యగరపబడును. ఇందువలన, సాధారణ మేధాశక్తి సంపన్నుడైన యొకవిద్యార్థి మాతృభాషలలో తనకు గలంపబడిన విద్యవలన ప్రపంచవిజ్ఞానమును బాగుగా గ్రహించు శక్తిమంతుడగును. తనజాతియందుగల శక్తిపామర్థ్యములను బాగుగా గ్రహించగలడు.

విద్యార్థి విశ్వవిద్యాలయమున ప్రవేశించిన తరువాత అన్నికాశ్రుతులలోని రుచుల కనుగొనుటకు వానిని సగుహాయములు చూపవలయును. ఆవిద్యార్థి అభిమాన విద్యగ్రహించిన కాశ్రుతునుండు బాగుగా ఆరితేరిన పంతులయొద్ద వానికి శిక్షణ నీయవలయును. అతడు విద్యార్థిదశలోనున్నపుడు వానికి కావలసిన సర్వస్వాతంత్ర్యముల నిచ్చుచుండవలయును.

అప్పుడు నిజమైన విశ్వవిద్యాలయము యొక్క ఆదర్శములు మన ప్రతిష్ఠాలయమునందు గాననగును. గొప్ప గొప్ప కాశ్రుత వేత్తలు, పరిశోధకులు, చరిత్రకారులు మనదేశమునందు ఉద్భవించి దేశ విజ్ఞానమును నిలువజేట్టగలరు. భారతదేశ కీర్తిని నలదిశల పెదజల్లుగలరు.

అట్టి విశ్వవిద్యాలయ ఆదర్శముల మైసూరువారనుసరించుచున్నందులకు నేనెంత సుగృహించుచున్నాను. మైసూరు రాష్ట్రము సాశ్వతమైనంత త్వరలో విశ్వవిద్యాలయపు వాతావరణముచే మన దేశమున ముందంజవేసి ఇతర ప్రాంతముల వారికి ఆదర్శురాలై యుండునని నా నిశ్చితాభిప్రాయము. ఈ విశ్వవిద్యాలయము లోకమునకు బంపజోవుచున్న ప్రథమ స్నాతక పద్ధతు ఈ యాదర్శముల తన మనసులలో నిడికొని దేశవిజ్ఞానసాగరమున నేరచేయుటకు పూనుకొందురు గాత! వారి ప్రయత్నములు సఫలీకృతములగు గాక! దేశమున ఆదర్శ ప్రాయము లగుదురు గాత!

ముఖర్జీ గారి యుపన్యాసమైన తదనంతరము స్నాతక ప్రథమ ముగింపబడినది. సభకు విచ్చేసిన వారందరు ఉత్సాహముతో సభాప్రదేశమునుండి గృహముల కరిగిరి.

సయ్యపురపల్లూరు గారికి నిర్బంధానాసము:— కలకత్తాలో మహామృదీములు కలకత్తాముగిసినపిమ్మట కలకత్తా ఉయమాపుత్రకా సంపాదకు డగు సయ్యపుర పల్లూరుగారిని బహిష్కారము విధించిరి. అతడు బాంకిపూరుకుపోగా నవట ఛెరనాలయందు చుండిరి. ఇపు డతనికి స్వగ్రామమున నిర్బంధము విధింపబడినది.

ఉచితముగ నియ్యబడు గొప్ప బహుమతుల వివరములు

20-10-1917 మొదలు 30-9-1918 వరకు

- మొత్తము రు 8720 లు (is Rs, 405)
బహుమానముల సంఖ్య 841.
మొదటి బహుమానము.
8906. రు 186.
రెండవ బహుమానము.
8852. రు 93.
మూడవ బహుమానము.
1842. రు 37-4-0.
నాల్గవ బహుమానము.
2068 రు 14-14-9.
ఆయిదవ బహుమానము.
రెండు టిక్కెట్లు ఒక్కొక్కటి రూ 1-1-0 చొప్పున 441, 8566.
ఆరవ బహుమానము.
అయిదు టిక్కెట్లు ఒక్కొక్కటి రూ 3-11-8 చొప్పున 282, 1041, 1656, 2512, 8929
ఏడవ బహుమానము.
10 టిక్కెట్లు ఒక్కొక్కటి రూ 1-18-9 చొప్పున 107, 879, 965, 1106, 1847, 1848, 2499, 2677, 2581, 8290.
ఎనిమిదవ బహుమానము
20 టిక్కెట్లు ఒక్కొక్కటి రూ. 0-11-10 చొప్పున 41, 120, 450, 461, 988, 1078, 1286, 1322, 1358, 1748, 1870, 1876, 2087, 2146, 2352, 2504, 2611, 2634, 8873, 8484.
9 వ బహుమానము
100 టిక్కెట్లు ఒక్కొక్కటి రూ. 0-5-11 చొప్పున 78, 88, 122, 123, 135, 221, 288, 362, 448, 516, 559, 576, 648, 738, 779, 796, 818, 838, 851, 904, 938, 992, 1052, 1088, 1046, 1101, 1117, 1143, 1171, 1192, 1205, 1268, 1274, 1284, 1323, 1327, 1338, 1412, 1423, 1439, 1519, 1548, 1562, 1568, 1567, 1595, 1635, 1730, 1794, 1832, 1840, 1875, 1895, 1902, 1957, 1960, 1974, 1985, 2061, 2018, 2028, 2075, 2098, 2127, 2132, 2138, 2163, 2184, 2229, 2405, 2426, 2461, 2561, 2596, 2600, 2617, 2650, 2658, 2670, 2778, 2826, 3045, 3098, 3130, 3259, 3316, 3332, 3383, 3415, 3519, 3555, 3558, 3703, 3741, 3764, 3800, 3891, 3893, 3937, 3955.
పదియవ బహుమానము
100 టిక్కెట్లు ఒక్కొక్కటి రూ. 0-2-11 చొప్పున 14, 40, 79, 83, 96, 109, 169, 231, 281, 308, 330, 339, 409, 418, 498, 531, 557, 579, 596, 619, 632, 641, 642, 656, 700, 737, 760, 833, 849, 877, 889, 895, 900, 902, 929, 1048, 1058, 1107, 1137, 1221, 1255, 1267, 1288, 1300, 1349, 1364, 1394, 1496, 1508, 1510, 1533, 1539, 1561, 1564, 1577, 1597, 1633, 1650, 1679, 1732, 1844, 1847, 1891, 1931, 2054, 2056, 2070, 2084, 2123, 2314, 2387, 2393, 2410, 2464, 2544, 2573, 2604, 2675, 2708, 2733, 2739, 2774, 2853, 2883, 3065, 3106, 3238, 3255, 3289, 3307, 3435, 3454, 3489, 3541, 3548, 3759, 3902, 3849, 3919, 3950.
11 వ బహుమానము
100 టిక్కెట్లు ఒక్కొక్కటి రూ. 0-1-9 చొప్పున 12, 52, 101, 163, 271, 415, 458, 528, 532, 586, 615, 619, 622, 624, 664, 739, 743, 759, 772, 775, 812, 829, 834, 836, 850, 845, 896, 940, 998, 1031, 1045, 1067, 1085, 1087, 1189, 1190, 1229, 1234, 1246, 1283, 1329, 1330, 1331, 1367, 1398, 1383, 1391, 1392, 1470, 1503, 1509, 1512, 1520, 1530, 1557, 1555, 1607, 1680, 1747, 1935, 1943, 2052, 2064, 2109, 2156, 2235, 2258, 2307, 2361, 2370, 2376, 2396, 2501, 2536, 2516, 2594, 2605, 2678, 2701, 2728, 2771, 2779, 2851, 2900, 2936, 2952, 2987, 3082, 3097, 3112, 3153, 3215, 3219, 3252, 3275, 3656, 3669, 3720, 3878, 3933.
ఎవ్వరూ అండ్ కో
20-10-1918 గుంటూరు.

జర్మనునిరోధము విఫలమగుట.

సాంక్రామిక నిపుణులిట్లు తెల్పుచున్నారు:—పడమర రంగమన గతవారము గొప్పసంగతులు కల్గినవి. చాలవిస్తారముగ ప్రజలమున ఆక్రమించు కొన్నారము. పూర్వము ఎన్నియును ఇట్లు అపారముగ వీధులమును మాస్సాధీనము కాలేదు. వెర్మనుండి సముద్రమువరకు గొప్పయధము జరిగినది. జర్మనులు మొండిక నిరోధమును జూపుచునే యున్నారు. కాని మాపురోగవనమును అరికట్టజాల రైరి.

జర్మనులు మిత్రమండలి ప్రోగమునను అరికట్టిన వోటులందెల్ల సరాజుతులైరి. వెర్మన్, వోజియర్ను నడుచు మేము మెల్లగ ముందుకేచుచున్నారము. ఈ ప్రజలమున అమెరికనులు పరాములు క్రతువుల ప్రబలనిరోధమును నెదుర్కొనవలసి వచ్చినది. ఈ ప్రజలమున వెర్మన్ చెదరగొండగనలిచి పోరుట యే అవశ్యక రక్తచునిజర్మను ముఖ్యసేనాని యొచ్చిచినాడు. దీనికి చెందుకారణములు గలవు. (1) మిత్రమండలి ముందుకే గినవో లాంగ్గోయను, మాంటు మేడినడుచున్న యిసుపదానికి భంగమువచ్చును. (2) మ్యాజుపంక్తికి ఆపాయము వాటిల్లును. మెటిజన్ వెర్మన్ ప్రజలము జర్మనులకు ముఖ్యస్థానముగ నున్నది. వెర్మన్ నుండి సముద్రమువరకు వ్యాపించిన జర్మనుపంక్తి ఈ ప్రజలమునకే పోవలయును. ఈ ప్రజలమున మిత్రమండలి విజృంభించెనేని జర్మను తిరోగముననుటకు మోసముకల్గక తప్పదు. రైనుకు వడమరగనన్న మ్యాజుపంక్తికి గూడ అపాయము కల్గును. ఇది జర్మనుల ముఖ్యపంక్తి. ఇచట స్వల్ప ప్రజలము వశమైనను మిత్రమండలి రిపునైన్యులను అసంఖ్యాకముగ బానిగొనినవి. అపారనష్టములను కలుగజేసినవి.

క్రతువులు వెనుకకు మరల్చబడుట.

నెంటుక్వింటన్ క్యాంప్ చేసెదను తిథేది నుండి 10 తేదీవరకు మాకు కల్గిన విజయములచే క్రతువులు వెనుకకు మరల్చబడినవి. వీరు ఎయిను, ఓయిజుడును తిరోగమునగావించిరి.

17 తేదీని లీక్యాటకు దక్షిణముగ డెనివిక్ సేనాని వో కలిసి రావిక్ నుక సేనాని యొనర్చిన మాట్టియందు రమారమి 10,000 మంది జర్మనులు పట్టువడిరి. చాల ఫిరంగులు కూడ వశమైనవి. లీక్యాటకు ఆగ్నేయముగ ఓయిజు, సాంబరు కాల్యను మా సేనలు చేరినవి. దీనిచే క్రతువులు మరల ఓయిజుకు దక్షిణముగ తిరోగమును గావించనగునని తలంచుచున్నారు.

ప్లాండర్నలో మిత్రమండలి విజయము.

గతవారము ప్లాండర్నలో మిత్రమండలివిజయమే ముఖ్యమైనసంగతి. లిసుకు ఉత్తరదక్షిణమున క్రతువులు తిరోగమునమును గావించిరి. బెల్జియముతీరమున, ఆన్డ్రెడు, బ్రెజుజిలను జర్మనులు నష్టపోవుటచే మననాకలకు అంతర్గాములభయము చాలవరకు కల్గినది. ఇయ్యది మనస్సాధీనములోనున్న మన రాకపోకలకు చాల ప్రయోజనకరముగ నుండును.

పరానుపట్టణముల కొలదిగ మూత్రమే జర్మనులకులులో నున్నది. జర్మనులు ఎంతవరకుతీరతో వెనుకకుపోయినను 15,000 మందిని నష్టపోయిరి. ఆనేకవందల ఫిరంగులు పోయినవి. ఇవన్నియు మిత్రమండలి వశమైనవి.

జర్మనులు సందినిగోరుట.

జర్మను సందినాచినల విషయమై విల్నసు గారిభావము విశ్వలముగ నున్నది. వీరి ప్రత్యుత్తరమును మిత్రమండలివారందరును అంగీకరించిరి. జర్మను రినిస్తాగుసభ 22 తేదీకి సమావేశమగును. జర్మనీ తన వ్యవస్థను చర్చించును. జర్మనుల యభిప్రాయమును, మిత్రమండలి యభిప్రాయమును కనుగొనుటకై ఎన్నియో అసత్యపు వదంతులు బయటపడినవి. దీని నంతకు జూడ జర్మనులు సందికై త్వరపడుటలు నువ్వక్తమగుచు న్నయిది. వీరికంతకును కారణము జర్మనుమిత్రులు సందిచేసికొన నిచ్చుగించుటయే.

జర్మను మిత్రులు

జర్మనుల నైసిక (సాంక్రామిక) విజయములను జూచి జర్మనీ ఆశ్చర్యచకి జర్మను మిత్రులు తలంచిరి. అద్దానింజేసి యుద్ధమును సాగించవలయునని నిశ్చయించుకొనిరి. తమ కనుకూలమగు సంది చేసారు నని ఆసింది యుండిరి. కాని వీరి ఆశలన్నియు అనిగంగినవి. ఎట్టి వరతులను లేకయే బల్లరులు లోబడిరి. గతమాసములో టర్కీ తన నైన్యులో మూడవవంతు కెక్కువగ నైన్యును నష్టపోయినది. గొప్ప గొప్పములుగూడ పోయినవి. మ్యాసిడోనియా అంతటను బర్కీకి అపాయకరముగ నే యుండెను. యూరపులోను, అసి

యా మైనరులో శిరియాలోగూడ తుగుమ్ములు అపాయకరమగు స్థితియందున్నాయి. ఆస్టో) హంగరీ సుధికొకై ప్రయత్నించుచున్నది. వీరి నష్టము లపారములు. ప్రజలు అసంతృప్తులైరి. త్వరలో దక్షిణ సరికాదు న యుద్ధభయము కల్గినచున్నది. ఇటలీ రంగమున గూడ యుద్ధ భీతి కలుగవచ్చును. బుడాపెస్టు వదంతులు నిజమైనవో హంగరీ ఆస్ట్రీయాలో సంబంధమును తెగ తెంపులు చేసికొనును. తన స్వాతంత్ర్యమును స్థాపించుకొనును. ఇట్టియెడల ఆస్ట్రీయ నులు పోరుట దుర్లభము. ఆస్ట్రీయనులును, తురుమ్ములును తమ దుర్లభము, ఆశాభంగమును తెలిసికొనిరి. ఇటులనే ద్రతి జర్మనుడు, వివేకముగలవారు, తమ సాంక్రామికస్థితి నీరాక ఆయినదని తలంచవలయును.

జర్మను ఆశలు విఫలమగుట.

1918 సం॥ న పశుచక్రిగంగమున తమ సాంక్రామిక విజయముచేత మనఆశలన్నియు నెరవేరునయియేదా అంతర్గాముల ప్రయత్నము లన్నియు సంపూర్ణ విజయమును గాంచననియు జర్మనులు ఆసిందిరి. చెండిటిచుండును విఫలమైరి. మార్చి-జూలైలో జర్మనులకు కల్గిన విజయములువారి కెంత మూత్రము లాభకరముగ నుండలేదు. మనము మూత్రము విజయమునకయి ద్విగుణీకృత యత్నము లొనర్చువారము.

మిత్రమండలి సాధనసంపత్తి జర్మనుమిత్రుల సంపత్తి కంటె చాల గొప్పగ నున్నది. ఇంతకును జర్మను అంగబలము చాల తక్కువగ నున్నది. జర్మనులకు కీమతముగనది. జర్మను మిత్రులు జర్మనీని విడనాడినవో జర్మను దక్షిణరంగముల యుద్ధమునకు లోనగును. మాఅంగబలము అపారముగనుండుట చే మాకు అమిత లాభకరముగనుండును. యుద్ధ మింకనుజరిగిన వో డెస్సార్కు, హోలండుగూడ యుద్ధమునకు ద్విగవచ్చును. ఇది మనకు మరింత లాభకరముగ నుండును. జర్మను క్రతువులు ఎక్కువగుదురు. జర్మనురంగము పొడవును గాంచును. ప్రత్యేకము అంగబలమునే ఎంచుచు చెదమా జర్మనులపని నున్నయని వేరుగనుదుర వనవరములేదు. వారి నీతివాద్యత సాధనసంపత్తి యున్నగునని మొదలే మంటగలసినవి.

ఇటీవల జర్మనులు సందిని కోరుటచే క్రమశిక్ష నశించినదనియు, కొంతవరకు జర్మనులు లొంగుబాటును వచ్చి రనియు మనవనసరము లేదు. రణపంక్తికి పంపబడుచున్న నైన్యులు తిరుగబాటొందించుచున్నవని జర్మను 'అధికారుల సాక్ష్యమే చాలు'చున్నది. నైన్యులు తిరుగబాటొందించుచున్నవని జర్మను 'అధికారుల సాక్ష్యమే చాలు'చున్నది. నైన్యులు తిరుగబాటొందించుచున్నవని జర్మను 'అధికారుల సాక్ష్యమే చాలు'చున్నది. నైన్యులు తిరుగబాటొందించుచున్నవని జర్మను 'అధికారుల సాక్ష్యమే చాలు'చున్నది.

జర్మను సందియున్యులు

విల్నసు గారి లేఖయెడల జర్మనులైఖజూడ జర్మను ప్రత్యుత్తరమును నమ్రుగూడదని తోచుచున్నది. 22 తేదీని రినిస్తాగు సమావేశమగును. ఆపును జర్మనులద్విత్య: నువ్వక్తమగును. దీనివలన జర్మనుమిత్రులును జర్మనులును సందిరాయ భారములను జరుపుట కెట్టి యవస్థంతర యుండజాలను. తమ కీ సాంక్రామికస్థితి అనుకూలముగనే యున్నదని అనుకొనవచ్చును. క్రతువు లింకను తమ ప్రజలములోనికి చొరబడలేదని అనుకొనవచ్చును. వీటిచే ప్రజలకును మోసపోవలయు. ఈపాటి కపుడే అందగును మిత్రమండలివిజయమునే తెలిసియే యుండును. యుద్ధయంతటితో ముగియక సాగినవో జర్మను రాజ్యము నం త మ మిత్ర మండలి నైన్యు ధ్వంసము చేయుగల్గును. రాయభారములకు పూర్వము తమలేఖ యందు విల్నసు గారికి సంగతులను వ్యక్తీకరించిరి. (1) మిత్రమండలిరాష్ట్రములకు వదలివెట్టుట (2) భూమియందును, సముద్రమునకు దురాకము లొనర్చుకుండుట (3) నవ్వక్తమగు, ప్రజాహితమును, ప్రభుత్వమును జర్మనీలో ప్రవేశపెట్టుట. మొదటి చెండిటికి అవస్థంతర యుండజాలను. రాష్ట్రములను ఖాళీ చేయుటయందుమాత్రము అంత నవ్వక్తమును కల్గియుండరాదు. ఏదెట్లున్ను జర్మను లిప్పుడు బెల్జియను, పరానురాష్ట్రములకు బలాత్కారముగ విడిచిపోవునుండుటచే అభయములకు విలువ తగ్గుచున్నది. మాడగ వగరుమాత్రము త్వరలో పరిష్కారము కాజాలదు. ఎట్టిసోరు లేకుండగనే జర్మనుపాలనలు తమయధికారమును త్వరింపజాలరు. హోయెంజోలాకే వంశము స్థిరముగనుండునట్లు ఏర్పాటు గావించి సందిని చేకూర్చుకొనుటకు ప్రయత్నించ వచ్చును. జర్మనుజాతి ఆశయములను కాపాడు మనక్రింద క్రొత్త ప్రభుత్వమును కొంచెమింపు మిమగా ప్రవేశపెట్టవచ్చు. ఈ యుద్ధేత్యముతో జర్మనుప్రభుత్వమువారు భేదమాడి అసలు సాగంతములకు కలవరమును కలుగజేయవచ్చును. జర్మనుల స్వాతంత్ర్యములకును, జర్మనుల జీవనముకును మిత్రమండలి ఉపద్రవమును కలుగజేయుచున్నది.

రని జర్మనుల దేశభక్తికి నయ్యుటలు జర్మను ప్రభుత్వమువారు జర్మనులను ఆవేశపూరితులుగ జేసెదరు. పూర్వవారవరాయణులు, ప్రషియను నిరంతుకాధికార వర్ణమువారు (జంకరులు) తమ చర్యకు ఇదివరకే జూపిరి. వీరిసంఖ్యస్వల్పముగ నున్నను కొంతకాలము వీరుజర్మనీని పాలించిరి. రినిస్తాగుసభ్యులు 397 ఇందులో 30,40 నుండి మాత్రము జంకర్ల సంఖ్య అయినను వీరి మాటజెల్గినవి. జర్మనుపాలనలు తమవిధికై పోర నిశ్చయించుకొనిరి. ఎట్టివరతులను గోరక మిత్రమండలికిలాంగను. మేమిట్లు వరతుల నేర్పరుచుటచే జర్మనులను అంతమొందించుటకై ఇట్లుచేసినారమని బుద్ధిమంతులగు జర్మనులెవరును తలంపజాలరు. ఎట్టి దుర్లభప్రాయములకు అనకాకము లేకుండగ తెలియజేసినారము. మా సందివరతులను అంగీకరించుటకు తుగుమ్ములదొప్పల్యము, ఆస్టో) హంగరీవారివైఖరి ప్రస్తుతపు సాంక్రామిక ప్రతిహతల పరిస్థితులను ముఖ్యకారణములుగ నుండవలయును.

వాతావరణ ప్ధితి

1918 సం॥ అక్టోబరు 28-వ తేదీ బుధవారము.

జిల్లా ముఖ్య కారములు	అక్టోబరు 24 గంటలలో	అక్టోబరు 24 గంటలలో	అక్టోబరు 24 గంటలలో	అక్టోబరు 24 గంటలలో	అక్టోబరు 24 గంటలలో
గోపాలపూరు	88.5	70.8	...	30.70	37.76
వాల్తేరు	87.0	73.6	...	18.42	29.78
కాకినాడ	88.1	71.0	...	22.34	29.25
బందరు	89.1	70.2	...	28.42	30.72
గుంటూరు	93.0	67.0	...	19.37	28.48
నెల్లూరు	92.8	72.9	...	8.71	18.45
చుర్రాగు	92.0	73.4	...	14.67	24.66
హైదరాబాదు	89.6	64.0	...	17.61	28.81
అనంతపురము	92.6	69.1	...	12.78	20.84
బళ్లారి	93.3	68.5	...	10.75	15.74
కర్నూలు	93.5	67.4	...	18.05	23.39
కడప	95.9	70.8	...	12.68	24.67
బెంగుళూరు	88.0	62.9	0.02	22.75	29.89
నెల్లూరు	91.0	68.0	...	16.61	29.28
నీలము	90.6	73.1	...	15.48	32.81
కోయంబుత్తూరు	87.2	73.4	0.10	9.72	14.40

బంగారీఖాతమునందును, కర్ణాటకమునందును వాయు భారమునందు మార్పులేదు మైనూరు, పశ్చిమాంధ్రమండలము లందు, దక్కను, బొంబయలులకు అది కొద్దిగ పెచ్చినది. వాయుభారము దక్కనునందు అధికముగను అభాతపు ఆగ్నేయభాగమునం దల్పముగను కలగు. ఇట్లు వాయువ్యాధి యుండిన యెడల మామూలుకంటె రాజధానియందు చాల పోట్ల పగలు ఆర్ద్రవిహీనముగను రాత్రియు చల్లగ నుండును. కావున అది తూర్పువానల కనుకూలము కాదు. వాయుగతియిం దంత మార్పులేదు. వాయువిస్తృ డలియందయు నున్నది. మధ్య మెష్టుము సామాన్యముగ తగ్గి నున్నది. కాని పడమరదీత మునందును దేశాంతర్భాగము లందును అది మామూలు కంటె అదనముగనున్నది. చెన్నపురితీరపు దక్షిణమునందు తప్పు పగటి పూట వేడి మామూలుకంటె యెక్కువగనున్నది. రాత్రివేడి మైనూరు ద్వీపకల్పపు ఉత్తరమునందు మామూలుకంటె తక్కువ. వాయుమండలమునందు ఆర్ద్రయితక్కువ. ముఖ్యులు లేవు నులబాచునందును దక్షిణభాగపు చివరను కొంతమబ్బుగ నున్నది. తిరువనంతపురమునందు 2 దుర్బులు వర్షించినవి.

రాజధానియందెల్లెడలను వర్షనియెండ కావునవచ్చును

ఆర్. ఎల్. జోన్ను,

వాతావరణ కాశ్చిజ్ఞుడు.

కావలెను.

తెలుగు తెలిసికట్టి యోగ్యతగల ఒక సబ్ ఓవర్ పీరు కావలెను. జీతము రూ॥ 50-4-70 (Increments biennially) వరకు ఇవ్వబడును. దరఖాస్తులు ఒంగోలు తాలూకాలోని ప్రెసిడెంటు కారితలకు ఈ నెల 31-10-18 వరకు అంగీకరించబడును. (1852) రావుబహదూర్ డి. క్రిష్ణయ్యమిత్రులు డి. ఎ. ప్రెసిడెంటు తాలూకాలోని ఒంగోలు.

అనంతపురం జిల్లా పరిషత్, 157, బ్రాహ్మీ, మద్రాసు.

Rappes Wood Captured.

LONDON, October 22.—4-20 A. M.
Last night's American communiqué says:—In the course of stubborn fighting north of Verdun we advanced our line at several points, captured hill 297 and ejected enemy from Rappes wood capturing 261 prisoners and a number of machineguns. We have improved our positions further west.

Flanders Front**German Robbery, Cruelty, Terrorism, and Destruction.**

LONDON, October 13.
Before evacuating Bruges Germans seriously damaged the docks, dynamited the locks and blocked the canal by sinking Destroyers and Submarines. Roubaix and Tourcoing suffered the usual cruel treatment at the hands of the Germans. Not content with destroying station bridges, foot bridges, and cranes in Roubaix, they blew up the water mains, imposed a fine of six hundred thousand francs and seized the municipal coffers containing seven hundred and fifty thousand francs. They rendered useless or removed to Germany all the machinery of mills in Tourcoing, Roubaix and Lille. Indeed the inhabitants of all the re-occupied towns have the same story to tell of robbery, cruelty, terrorism and destruction.

LONDON, October 22, 1-20 A. M.
Last night's Belgian communiqué says:—We continued our advance driving the enemy to the eastern bank of the "Derivation" canal between the Dutch frontier near Bede and south of Meerendre taking two hundred prisoners.

London, October 21.
Reuter is informed that the British have reached the Scheldt between Strikmand and Tournai. The Allies are within five miles of Ghent. The Cateau sector was quiet to-day. Although the enemy retreat has halted, there is no reason to believe that the pause is more than temporary.

Germans Evacuating Brussels.

LONDON, October 20.
AMSTERDAM.—The "Handelsblad" Rotterdam correspondent states that the Germans are feverishly preparing for the military evacuation of Brussels.

Brilliant British Advance.

LONDON, October 22.—4-20 A. M.
Last night's British-Belgian communiqué says:—Pressure was maintained on the whole front. Germans in their hurried retreat from the north abandoned all their coastal guns. Some are intact. French across the Lys repulsed violent counter-attacks and improved their bridge heads. The British reached the Scheldt between Bailloul and Bellebin and advanced a mile between the Scheldt and Lys despite lively resistance.

Salonika Front

LONDON, October 22 1-20, A. M.
A French eastern communiqué says:—French troops on October 19th reached the Danube in the region of Vidin and proceeded to stop traffic. An enemy monitor was forced ashore under our gunfire. Allied forces have captured Zaitchar. The Serbians on the Marava are in contact north of Aleksinat and Krushevat with the Germans who are strongly entrenched.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Delhi**Municipal Grain Shops in Delhi.**

DELHI, October 22.
The Delhi Municipality has been considering the question of ameliorating the conditions brought about by the failure of the monsoon. It has been decided to open Municipal grain shops at different localities to supply food-stuff at reduced rates. It is proposed to arrange as far as possible for daily supply of 500 bags (1800 Mds approximately) and to fix a limit for retail sale. No individual would be allowed to purchase more than a rupee worth of grain on any one day. A special sub-committee consisting of the President, Major Waller, Mr. Grant, Govan Seth Minamull, Sheikh Azizuddin and Sayed Bachiruddin has been appointed to supervise the working of the scheme.

Simla**War Situation Reviewed.****Failure of German Resistance.****"Onlooker's" Views.**

SIMLA, October 12.

(Delayed in Transmission.)

Military Onlooker in the course of his review says:—Events of great military importance have taken place in the last week especially on the Western front, where we have gained larger and more important area than in any other corresponding period since the beginning of the war. Heavy fighting has taken place on the greater part of the wide front from Verdun to the sea. The Germans have continued to offer stubborn resistance but have failed to arrest our advance.

Wherever the Germans have opposed the Allied advance they have been defeated though our progress has been slow between Verdun and Vouziers. In this sector the Americans and the French are meeting with strong opposition and the German Higher Command evidently considers it essential to stand firm in this area. There are two main reasons for this; firstly, an Allied advance would threaten the important railway communications through Languyon and Montmedy, and secondly, the line of the Meuse would be in danger. The Metz-Verdun sector may be considered as the pivot on which the long German line from Verdun to the sea is swinging back. An Allied advance in this area would endanger the whole German system of retreat and also the line of the Meuse which is the Germans' main line of resistance west of the Rhine. Though we have gained less ground in this sector than on the rest of the front, our Allies have pinned down large numbers of German troops which have suffered heavy losses.

Enemy Forced to Withdraw.

As appeared probable our successful operations on the 8th October up to the 10th on the St. Quentin-Cambrai front had the effect of forcing the enemy to carry out an important withdrawal between the Aisne and the Oise.

General Rawlinson's attack south of Le Cateau on the 17th October and the following days in co-operation with General Debeney's First French Army has resulted in an important advance in which nearly 10,000 German prisoners and many guns were taken. Our troops have reached the line of the Oise-Sambre Canal, Southeast of Le Cateau. In consequence of this advance a further enemy retirement may be expected south of the Oise.

Allied Victory in Flanders.

The principal event of the past week has been the Allied victory in Flanders with the great German withdrawal north and south of the Lys. The loss of the Belgian coast with Ostend and Zeebrugge will greatly reduce the submarine menace to our shipping, while its possession will be a valuable asset to our communications.

Few French towns of importance now remain in German hands. Though the German retreat has been skillfully carried out some 15,000 prisoners and several hundred guns have been captured by the Allied troops since the 14th October.

Germany Desires Early Peace.

Whilst these military operations have been in progress political events of great importance have taken place. President Wilson's reply to the German peace overture has been firm and clear and has met with the approval of all the Allied powers. The German Reichstag meets on the 22nd and will doubtless discuss Germany's action and her position. There have been many reports and rumours during the past week, some baseless, some perhaps founded on fact, others possibly were feelings put forth by the German Government to test public opinion in Germany and in the Entente countries. From all these rumours one fact stands out clear and that is the intense desire of Germany for an early cessation of hostilities. The main reason for this desire is the determination of Germany's allies to make peace.

Germany's Allies.

Germany's military successes had for years inspired in her Allies a belief in her invincibility and had caused them to acquiesce in a continuance of the war in the hopes of gaining a favourable peace. These hopes are now entirely destroyed. Bulgaria had surrendered unconditionally. Turkey has in the last month lost more than a third of her fighting strength, with vast territories and sees herself threatened at all points in Mesopotamia, Syria, on the coast of Asia Minor and in Europe. Austria-Hungary is longing for peace. Her losses have been enormous, her people are discontented and she will soon see herself menaced with invasion of her wide southern frontier as well as on the Italian front. If today's reports from Budapest are true, Hungary is determined to break away from Austria and to establish her own independence. In such conditions it will be practically impossible for Austria to continue fighting. The Austrians and the Turks see that their military situation is hopeless and so must every reasonable German.

Failure of Hopes.

Germany's sole hope lay in decisive military victories on the western front in 1918 or in the complete success of submarine. Both have failed and Germany's temporary successes between March and July have had no result but to cause us to redouble our efforts.

The Allied resources are in all respects immensely superior to those of the Central Powers but the real key to the whole situation is the question of man power and in this vital matter Germany's inferiority is so great as to render her position hopeless. If Germany's allies deserted her, the whole of her southern frontier would be open to attack, an advantage which would be invaluable in view of our enormous numerical superiority. In the event of her prolonged struggle, there would moreover be the possibility of Denmark and Holland being drawn into the war which would be a further advantage to us. It would lengthen Germany's front and increase the number of her adversaries. These considerations show that Germany's military situation is hopeless in regard to man power apart from other questions, e.g., material resources, morale of the nation etc.

As regards morale it is well known that the German people is longing for peace and recent events show a great change in the discipline of the army and in the submissiveness of the nation. For instance, there is evidence from German official sources of much insubordination amongst the troops that are being transported to the line. It is said that the troops obey neither orders nor instructions and have even offered resistance and have assaulted their superiors. Numerous cases of insubordination have occurred towards those in charge of drafts and escorts and towards railway officials and sentries.

Germany's Peace Movements.

Germany's official attitude to President Wilson's last note has been so camouflaged by inaccurate and mendacious reports that the probable terms of her reply remains doubtful.

The assembly of the Reichstag appears to have been fixed for to-morrow, the 22nd. When it meets the hopelessness of Germany's position will be well-known to every member. That will not however prevent the Government and the pan-German party from making a further effort at negotiation. They may be expected to claim that the actual military situation is still good and that no enemy is yet on German territory. Such arguments will deceive no one. For every German knows by this time that a complete Allied victory is assured and that if the war were prolonged, it lies in the power of our armies to overrun the whole of Germany.

President Wilson laid down three conditions in his note as a preliminary to negotiations—the evacuation of Allied territory, the cessation of atrocities both on land and sea, and the establishment of a trustworthy government in Germany. The first two conditions are likely to meet with little opposition, except as regards guarantees for evacuation. In any case the forced evacuation of French and Belgian territory is proceeding so rapidly that guarantees are losing much of their importance. The third condition will however present the most serious obstacle to an early settlement. Germany's rulers are unlikely to abandon their power without a struggle. They may be expected to make an attempt to secure a peace which will retain the Hohenzollern dynasty and something approximating to the present form of Government under the pretext of safe-guarding the interests of the German nation. With this object the German Government will no doubt try to bargain and to confuse the issues. An appeal will be made to the patriotism of the German people who will be told that their liberty and the existence of Germany are menaced by the Allies. The conservative party of the Prussian Junkers led by Von Hayderbrand has already shown its hand. This party has long ruled Germany though its numbers are small, only between thirty and forty out of three hundred and ninety seven members of the Reichstag. There is good reason to believe that Germany's rulers will continue to struggle against their fate and are not yet prepared to accept unconditional surrender. Every thinking German must however realise that our terms are not directed against the existence of the German nation. They have been so clearly stated as to leave no doubt as to their meaning. The present military situation and the certainty of its becoming still more unfavourable to Germany, together with the attitude of Austria-Hungary and the impotence of Turkey, should be the strongest of all arguments in favour of the early acceptance of our terms.

Bombay**Mr. Tilak and Party Reach Gibraltar.**

BOMBAY, October 22.
Information has been received that Mr. Tilak and party reached Gibraltar safe on the 21st instant. All are enjoying good health.

Influenza.**Bombay Medical Association's Meeting.****Dr. Turner's Views.**

BOMBAY, October 22.
An important meeting of the Bombay Medical Association was held this evening to consider the subject of influenza epidemic in the city. Dr. Turner, Executive Health Officer, declared it to be conclusively proved that the first cases arrived here in ships at the end of May that it is at a time of the year when Bombay may be described as a huge incubator with suitable media already established for the rapid dissemination of disease among its overcrowded population living in such conditions as they do. Sickness rate among those employed in offices was 25 per cent among Europeans and 33 per cent among Indians. All who suffered least were the outdoor manual staff of the Municipality, among whom sickness rate was between 3.7 per cent and 8.9 per cent. When a city lies in the path of influenza pandemic it has no chance of avoiding infection. After the first onset of the disease has almost disappeared and then there was a fresh epidemic. Whether the organism connected with the disease attained exalted virulence that was shown during its second onset during its progress by the conditions of climate and social surroundings, poverty and dearth of food or in combinations with any other organisms furnishing suitable media for development is one of most interesting epidemiological and bacteriological questions that can be imagined. A great deal of bacteriological and pathological work in connection with the epidemic had been done in Bombay hospitals and laboratories. The actual number of deaths occurring above the normal during the five weeks of the second epidemic was 12,277. The average death rate in the city during the second epidemic was 459 the figure for the normal years being 90. Over 36 per cent of the deaths occurred among people between 20 and 40 years old. Poona, Nagpur and other cities had suffered more heavily than Bombay in proportion to their population. Dr. Turner warmly acknowledged the volume of non-official help with which he had been able to deal with the epidemic and said he had received a large number of official letters from other towns in India asking for advice. Answers had been sent to all. The disease taken at early stage was very amenable to treatment and hundreds of lives had been saved by the devotion of the volunteer organisations, who had been deeply impressed by the quick results following the early treatment. He saw no reason to believe the prophecies that there would be another early recrudescence of the disease. If this terrible scourge had been the means of enlightening the honorary workers and others concerning the surroundings in which the poor live and the defects in the sanitation of the city and how much those engaged in striving to improve those conditions appreciated their help in providing that pressure of public opinion without which no real improvement can ever be made the epidemic will prove in the long run a blessing to the city.

Calcutta**A Daring Dacoity.**

CALCUTTA, October 19.

(Delayed in transmission.)

A daring dacoity was committed on the night of the 15th instant in the house of Balaram Pal of the village Baghari in Jamalpur sub-division of Mymensingh district. The dacoits numbering sixteen armed with guns, bombs and spears attacked the house. Balaram opposed the dacoits and was wounded. The culprits decamped with money and ornaments worth about four thousand rupees.

United Provinces**Influenza in Lucknow.**

LUCKNOW, October 22.

Most of the Government Telegraph Office staff here are down with influenza. It is reported that a telegraphist in Cawnpore died yesterday and the officer in charge of the Roorkee office died this morning.

The Great War.

(Reuter's Agency)

Central Powers

Full Text of German Reply.

Evacuation Conditions.

LONDON, October 21.

A wireless German official statement says:—Germany's reply to President Wilson is as follows:—

"In accepting the proposal for evacuation of occupied territories, the German government has started from the assumption that the procedure of this evacuation and conditions of armistice should be left to the judgment of the military advisers and the actual standard of power on both sides of the field must form the basis of arrangements safeguarding and guaranteeing that standard. The German Government suggests to the President that an opportunity should be arranged of fixing details. It trusts that the President will approve of no demand irreconcilable with the honour of the German people and with the opening of a way to a peace of justice.

Devastation Charges Explained.

The German Government protests against the reproach of illegal and inhuman actions made against the German land and sea forces and thus against the German people. For covering a retreat destructions will always be necessary and are in so far admitted by international law. The German troops under the strictest instruction spare private property and exercise care for the population to the best of their ability. Where transgressions occur in spite of the instructions, the guilty are punished.

Submarine Crimes Denied.

The German Government further denies that the Navy in sinking ships has ever purposely destroyed lifeboats with passengers. The Government proposes regarding these charges that the facts be cleared up by neutral commissions. In order to avoid anything hampering the work of peace, the German Government has dispatched orders to all submarine commanders precluding the torpedoing of passenger ships, without however, for technical reasons, being able to guarantee that the orders reach every single submarine at sea before its return.

Fundamental Change in Government.

As a fundamental condition of peace, the President prescribes the destruction of every arbitrary power that can separately, secretly and of its own single choice disturb the peace of the world. To this the German government replies that hitherto the representation of the people in the German Empire has not been endowed with influence on the formation of the government. The constitution did not provide for a concurrence of representatives of the people in decisions regarding peace and war. These conditions have just now undergone a fundamental change. A new government has been formed in complete accordance with the wishes of the representatives of the people, based on universal, secret, direct franchise. The leaders of the great parties of the Reichstag are members of this government. In future no Government can take or continue in office without possessing the confidence of the majority of the Reichstag. The responsibility of the Chancellor of the Empire to the representatives of the people is being legally developed and safeguarded. The first act of the new government has been to lay before the Reichstag a bill to alter the constitution of the Empire, in order to require the consent of the representatives of the people for decisions in war and peace. The permanence of the new system is however guaranteed not only by constitutional safeguards, but also by the unshakable determination of the German people whose vast majority stands behind those reforms and demands their energetic continuance.

German Peoples' Government.

The President's question as to with whom he and the governments associated against Germany are dealing is therefore answered in a clear and unequivocal manner by the statement that the offer of peace and an armistice emanates from a government which is free from any arbitrary or irresponsible influence and which is supported by the approval of an overwhelming majority of the German people.

BERLIN, October 20th.—(Signed) SOLF.

U. S. Republican Resolution.

LONDON, October 22.

WASHINGTON.—After the publication of the German reply, Mr. Poincaré, the republican introduced a joint resolution proposing that the Congress should forbid further negotiations by the United States with Germany until the German military forces surrendered unconditionally.

A Clumsy Effort to Gain Time.

LONDON, October 22.

NEW YORK.—The United States Press calls the German reply a clumsy effort to gain time. The vast majority of papers urge that unconditional surrender is the only possible basis of peace.

Equivocal and Tortuous Reply.

LONDON, October 22.

PARIS.—Parliamentary circles and the Press regard German reply as wilfully equivocal and tortuous especially as regards armistice. They do not consider that pretended constitutional reforms afford guarantee of duration.

German Reply to Mr. Wilson.

English Press Comments.

LONDON, October 22.

Commenting on Germany's reply to President Wilson, The "Daily Chronicle" says:—The reply is obviously unacceptable. The suggestion that armistice should be based on *status quo* does not lack impudence. The only terms we

can offer must correspond to the certainty of our victory. The note seems to be a piece of diplomatic huckstering making a stage in the path of surrender.

The "Daily News" questioning whether Germany is only playing for time says that the guarantee demanded by the Allies' military and Naval authorities would furnish a practical test of Germany's sincerity and the power of her military rulers.

The "Morning Post" says:—These Ravishers, Despoilers, Torturers, Pirates, and Breakers of Covenants have extraordinary impudence to protest against the charge of illegality and inhumanity and brazenly propose a Court of Enquiry. The Allies can see business through themselves.

The "Daily Telegraph" says: The studious vagueness of the note shows that Germany desires us to go on talking. We demand definite acts like abandonment of fortresses and surrender of Warships. It is time an end was put to negotiations which must be resultless so long as Germany is in her present mood.

The "Daily Express" says:—Germany has tacitly admitted defeat. It is for Allies to discover whether her desire for peace is strong enough to impel her to pay the allied price.

The "Daily Mail":—This is no reply at all. Diplomacy has seldom had to deal with such a puerile and incoherent misfire. Germany can prove her sincerity by sending a *Parlementaire* with the white flag to General Foch and Weyers.

The "Times" says:—The document is a monument of insincerity, make-believe, and deliberate untruth. It will not change the conditions which the United States and her Allies are inexorably determined to impose.

Authoritative circles regard the German reply as not business but merely an argumentative protestation designed to cover an absence of reply. A high official described the note as badly camouflaged insincerity. It is pointed out that Germany is proceeding on the assumption that President Wilson merely demanded evacuation of occupied territories whereas this is false. Furthermore naval questions require to be cleared up. It should be noted that the principle of freedom of seas as interpreted by Germany is wholly unacceptable to Great Britain.

Kaiser Blamed.

LONDON, October 22.

AMSTERDAM.—Herr Maximilian Harden addressing several thousand people in Berlin declared that the Kaiser must shoulder the cross of seeking a peace based on enemy military superiority and must thereafter be shorn of his despotic powers.

Great Britain

The 'India' on the Reforms Committees Epoch-Making Appointments.

London, October 11.

The Journal 'India' considers that the Indian appointments to the Reform Committee mark an epoch in the relations between the authorities and the Indian people. The Journal calls for some transfer of functions to popular representation in the Central Government and urges that the Imperial Government take steps to relieve economic tension in India owing to high prices of food grains and cloth.

High Indian Appointments for Invalidated English Soldiers.

London, October 16.

Mr. Montagu invites applications for a limited number of appointments in the Indian Forest Service from well qualified and otherwise suitable men who have served at the front and been discharged from the army owing to injuries but who are not physically unfitted for strenuous work in Forest Service.

Mr. Montagu Suffering from Gastric Attack.

LONDON, October 10.

Mr. Montagu is suffering from rather a severe gastric attack and has cancelled his engagements for a few days.

Mr. Hughes to Stay in Britain. To Discuss Post War Problems.

LONDON, October 22.

MELBOURNE.—Mr. Watt in a speech here said:—Mr. Hughes had agreed to the Federal Government's request to remain in Britain in view of the possibility of peace in order to solve post-war problems affecting Australia, including retention by the Allies of the German possessions in the Pacific.

Leave for Soldiers.

LONDON, October 20.

In the House of Commons Mr. Macpherson said "opportunity was being taken to grant leave from all fronts as far as transport facilities and military situation permitted. As regards Palestine and Mesopotamia position was very difficult but where long leave was impossible every effort was being made to grant local leave."

French's Resignation Contradicted.

LONDON, October 22.

The "Times" authoritatively denies that Lord French intends to resign the Irish Viceroyalty.

Precaution Against Influenza.

LONDON, October 22.

LATER.—MELBOURNE:—In view of the epidemic of Spanish Influenza in South Africa quarantine has been imposed on vessels from South Africa in Brisbane, Sydney Melbourne, Adelaide and Fremantle which will be the only ports of entry. The Federal Government has requested the Imperial Government to forbid troopships to call at South Africa.

The King on Victory.

LONDON, October 21.

Addressing the delegates to the Inter-Parliamentary Conference at Buckingham Palace, the King said:—Victory is within our reach and we are all agreed that it must be complete and decisive."

Prisoners in Germany.

LONDON, October 21.

In the House of Commons Mr. Hope stated that 5362 British Officers and 142,987 men were prisoners in Germany.

The Flemish Coast.

German Destroyers Escape.

LONDON, October 21.

Dr. Macnamara stated that there was good reason to believe that all the German Destroyers and torpedo boats at Ostend and Zeebrugge escaped to Germany. Everything possible was done to intercept them, but the vessels were able to make passage in the darkness by Dutch waters.

Mr. Houston asked: Did the vessels escape up the Scheldt to Antwerp?

No reply was given.

Irish Packet Boat Sunk.

LONDON, October 21.

Another Irish packet steamer The "Duncalk" has been torpedoed in the Irish sea. Thirteen of the crew of twenty have been landed.

Liner Strikes Mine.

LONDON, October 22.

STOCKHOLM.—A telegram from Helsingfors states that the Hamburg-America liner the "Hapsburg" struck a mine while proceeding from Riga to Danzig. Over a hundred soldiers were drowned.

LONDON, October 10. The Gazette announces that President Poincaré has conferred the Legion of Honour, Croix D. Officer, upon Colonel A. W. Knox and Major C. L. Newall. Croix De Chevalier upon Lieut-Colonel C. J. Thornhill and Major J. D. Scale and Croix De Guerre upon Major M. D. Vigors, all of the Indian army.

General

German Sailors Interned.

LONDON, October 22.

FLUSHING.—One hundred German sailors from batteries on the Belgian coast have arrived and will be interned. Many more are expected.

Influenza Epidemic in the World.

LONDON, October 16.

The Spanish Influenza continues to rage in different parts of the world. It is particularly violent in Sweden Holland and Canada where hospitals are overflowing and business is disorganised. A message from the Capetown dated October 11th says, that Influenza death toll in Capetown is roughly estimated at five-hundred daily, one-fifth of the victims being Europeans.

Western Front

LONDON, October 21.—11-55 P. M.

To-night's British communique says:—There was sharp fighting during the night and early this morning for the possession of Amerval which we captured on October 20th. We repulsed determined attempts to regain the village. The enemy this morning unsuccessfully attempted to drive in advance guards in the neighbourhood of the Cambrai-Bavay road. We took a few prisoners. We continue to progress eastward and northward of Denain despite considerable opposition. We are within two miles of Valenciennes and have reached the general line La Sentinelle-St. Amand-Rongy-Taintignies. We hold the west bank of the Scheldt at and for several miles northward of Pon Tachin northward of Tournai.

LONDON, October 22.—12-55 P. M.

The British communique says:—As a result of local fighting during night we advanced our line to the left bank of Escaillon river southward of Thiaucourt, the western portion of which is in our possession. We made further progress between Valenciennes and Tournai. Enemy resistance on this front is increasing. As a result of sharp fighting during the night in Tournai sector we expelled enemy from the village of Orecq and from the woods in the neighbourhood of Froyennes. We are within a mile of the town.

LONDON, October 22.—1-20 A. M.

Last night's French communique says:—To-day we resumed our advance between the Oise and the Serre. On the right we carried Nesbracourt and Richtecourt taking 50 prisoners. We advanced on our left between Lucy and Villers-Le-Sec, despite vigorous resistance of the Germans who frequently heavily counter-attacked. On the plateau east of Vouziers all our positions were maintained.

Satisfactory British Progress.

LONDON, October 22.—10 45 P. M.

Reuter's correspondent at British headquarters telegraphing last evening said:—Enemy resistance is stiffening. In Flanders we have reached the west bank of the Escaut between Peq and Lanfer, both of which are in our possession. The enemy is maintaining a heavy fire from the opposite bank. Strong enemy rearguards are disputing our progress on the line of the Roubaix-Avelghem railway. We again attacked this morning eastward of Courtrai and are making satisfactory progress.

వ్యవసాయ విద్య.

ఏకేతమైనను విద్యార్థులకు కాలక్షేపము మాత్రముగ వ్యవసాయము కృత్రిమము. వ్యవసాయముతో వాణిజ్యమును, పరిశ్రమలను పోషించే వైశిష్ట్యమును కృత్రిమము. వీని కన్నిటికి నొకదాని కొకటి పరస్పరసంబంధము కలదు. కావున ముందు మన వ్యవసాయ మభివృద్ధియందు మార్గము నరయవలయును.

ప్రపంచములోని యితరజాతీయులన్నియు వెట్టికృత్రిమముగా వ్యవసాయమును విద్యార్థిగాక వ్యవసాయముతో వాణిజ్యమును, పరిశ్రమలను పోషించునందు నిందలరహితము. బోధకులను, వ్యవసాయవిద్యార్థినికంటే వీని యున్న తరగతును కారణము. వ్యవసాయవిద్య కృత్రిమముగా వ్యవసాయము నీచముగా యివ్వదు. గౌరవహీనమయిన దనియును దురభిప్రాయము తొలగిపోవును. ఈవిద్య కృత్రిమము పట్టుట నే ఆమెరికా మున్నగు దేశములన్నిటిలో బూర్వము తమ భూముల నికరలతో వ్యవసాయము చేయుచుకొనుచుండువారు తమతమ తామ వ్యవసాయమునకు గడంగిరి. పూర్వము ఎవనిచేతికింద నో తోహదలాసమును నువ్వొకముచేయువారుగూడ వ్యవసాయమునందు ప్రవేశించి యధికకాలమును బడయుచు వ్యర్థము జీవించుచుండుచున్నారు. పాశ్చాత్యదేశముల యభివృద్ధికంటెను వ్యవసాయవిద్యయే కారణమయినది.

వ్యవసాయవిద్యను బడసిన బాలుకు శ్రాత్రియజాతీయులతోనింటికివచ్చును. వ్యవసాయమునెడ నున్న నిరసనభావము వానికి తొలగిపోవును. వ్యవసాయమునకుదగినన్ని వ్యాపారములనుండితేయని ఆతడొగ్రహించును. వానికి వ్యవసాయ మన్న సత్యంబునంతోపాటుగ నుండును. పాలమునకుబోయి మాయట యన్న పరమాపదకరముగనాండును. వ్యవసాయము నేనిధమున జేసిన సెట్టైన లాభకరమో ఆతడు నిర్ణయించును. కాశ్రుపరిజ్ఞానముతో గూడిన వ్యవసాయమునకును తక్కిన వానికని భేదము నతడు చూపగలడు.

వ్యవసాయవిద్యను బడసినవానికి ఏయేవ్యవసాయాన కరణముల నెట్లుబయోగించవలెనో, వానిని చెడినప్పు డెట్లు బాగుచేయించవలెనో మొదలగువిషయములన్నియు తెలిసి యుండును. అందుచే వానిని ఉపయోగించుట యందు ను చెడినపుడు బాగు చేయుచుట యందు ను శ్రమ యుండదు. కాశ్రుపరిజ్ఞానము లేమింటికి యనేక యుపకరణములు చెడిపోవును. కాశ్రుపరిజ్ఞానము కలవానికి తమతమలట్లు కృత్రిమ కాపాడవలెనో, వానిపెట్ల నెట్లు నష్టముకాకుండ కాశ్రుత్రయాలనో తెలియును. ఎట్టిభూములు ఎట్టి కీటోష్టనిలిగియుండు ఏయేవృక్షముల కనుకలమో ఆతడు గ్రహించును. వృక్షముల నెట్లు పెంచవలెనో, యెట్లు భేదన మొనర్పవలెనో, అట్లు నెట్లుకట్టవలెనో, కలపుమొక్కల చిత్రియెట్టిదో, అవి వ్యవసాయదారుని కెట్టి హాని గలిగించుచున్నవో మున్నగు విషయములన్నియు నతనికి తెలిసియుండును. భూము లేయేవద్దములలో గొరవడియున్నదియు నెట్టి యెరువులవనరమైనదియు నతడు నిర్ణయింపగలడు. వ్యవసాయమున వ్యవసాయాని యెట్లరసరమో వ్యవసాయాభివృద్ధికి వ్యవసాయశాస్త్రపరిజ్ఞానము కలవార ట్టవలెను. కనుక నువ్వొక వ్యవసాయము కృత్రిమమునకు వ్యవసాయవిద్య ముందు వ్యాపారపరిజ్ఞానమున్నది. పాశ్చాత్యదేశములలోవలె మన దేశములో కాశ్రుపరిజ్ఞానముతోడనే వ్యవసాయము చేయవలెనని మన కీ దాద్ర్యము కాటకములునుండునా? ఎన్నియొద్దములనున్నవన ప్రజలు అన్నమోరాచరంద్రాయని యల్లాడుదురనిపట్టునా? 30, కోట్లజనులకు కనుపాకభుజించి యితరులకుగూడ, బంపి యుండరా? పాశ్చాత్యదేశములలోవలె వ్యవసాయవిద్య మన దేశములో కృత్రిమమునకు మన వ్యవసాయ మిట్లే హింసత్రియంబుండును. అంతకుమనము దాద్ర్యము విడువ నేరదు. ట్టయములు దొలగ నేరవు — వ్యవసాయము.

నోటీసు. (1339)

విశాఖపట్టణము కోఆప్టేషన్ ట్రస్టు లిమిటెడ్.
16-9-1918 క తేదీని నిజమయిచేయించబడినది.
పెట్టుబడి మొత్తము రూ 30,000.
టోకుల వర్తకులును, టోకు కంపెనీలును తమ తమ పరమలను ధరలను తెలియబరచుచు యీ క్రింది చిరునామా ద్వారా దీక్షిత ప్రత్యక్షతరములు జరుప ప్రార్థితులు.
రాయబహద్దరు, ఎస్. సూర్యనారాయణప్రసాద
వాణిజ్య విశాఖపట్టణము
11-10-18
రావు వంతులుగారు.
కార్యదర్శి

వ్యవసాయవార్తలు.

మీర్ సాపేట దోపిడీకేసు:— మేజిస్ట్రేటు గారి ముందట కేసు తేబడినది. అల్లుర్ గాని దొరనామి గోవిందన్ విద్యము మొదలయినవి కొల్లగొట్టుటచే చార్జి చేయబడిరి. ఇది మీర్ సాపేట ముఖ్యమంత్రి సెంట్రలను 9-వ తేదీని జరిగెను. దోపిడిగాండ్లను రిటను విడిచివెట్టబడిరి. కేసుయొక్క వివరములు ఇదివరకే ప్రకటించబడినవి.

మిత్రద్రోహము:— సబ్ యస్ పెక్టరు వెంకట్రామయ్యగారు కృష్ణానదియను అను నతనిని చార్జి చేసెను. ఇతడు నుండరంజయ్య అను నతని ముంజేతి బంగారుగొలుగును ద్రోహముచేసి తీసికొనెను. ఫిర్యాదియు ముద్దాయియు యెరువును ఆనందభవాన్ హోటలునందు నంటచార్జి. ముద్దాయి ఫిర్యాదియొద్దనుండి గొలుగు పుచ్చుకొని తాను ఆప్రకారము చేయుచుకొనెనని చెప్పెను. గొలుగు మాదిరి కని పుచ్చుకొని యతడు ఒక వర్తకునొద్దకునువెట్టెను. అందువై ఫిర్యాదీకేసు లేచెను. ముద్దాయి జరిగినసంగతింతయు నొప్పుకొనుచు తమ స్నేహభావముచే తానట్లు చేసితినిని చెప్పెను. వ్యవసాయవార్తలు ముద్దాయికి 150 రూపాయలను జూల్కానా విధించుచు నతడుమే కోర్టులో చెల్లించవలసినదని తీర్మానించిరి.

అనుమానింపబడిన హత్య:— అనుమానింపబడిన కేసు వార్తలు యిప్పుడే యమామంతులంద తాలూకా చెమ్మలూ మెరుండి తెలియబడినది. గత సోనవారము రాత్రి పాట్టి పొర మూఢియూ అనునతడు వసారాయందు నిద్రించుచుండగా కొందరు ధాన్యపు బస్తాలను దొంగించుకొని పోవుట నివారించున. మూఢియూ వార్తలు వెంబడించి ఒకనిని గురుతు పట్టెను. కాని వారతనిని చంపి ఒక చెట్టునకు ప్రేలాడగట్టి పోయిరి. కేసు పట్టుటకు పోలీసువారు వెతుకుచున్నారు.

శ్రీమహాత్మ్యగావించుట

కలకత్తా, అక్టోబరు 18:— శేష జిల్లా సెషన్సుజడ్జి గారు హత్యయొక్క కేసు విచారించిరి. పోలీసు సబ్ యస్ పెక్టరుగారు ముగ్గురు మనుష్యులను కాటుకాబొమ్మలతోను పరి అను పేరుగల శ్రీమహాత్మ్యగావించుచుండగా చార్జిచేసిరి. మొదటి రెండుముద్దాయిలు గతించిన శ్రీమహాత్మ్యగావించిన వారై యుండిరి. వీరిరువురు ఆమెయింటియందు తమచుగా కనబడుచుండిరి. ఆమె చనిపోవుటకు 10 దినములకు ముందు ఒక నాయకు శ్రీమహాత్మ్యగా తాను గర్భవతి యగు నూచలు కనబడుచున్నవనియు నిందులకు మొదటి ముద్దాయి గాని లేక రెండుముద్దాయిగాని కారకులై యుండునని చెప్పెను. మరియు నిందులకై చారు కొన్ని మందులను కూడ గర్భభేదమునకై తనకిచ్చియు చెప్పెను. ఇట్లు చేసియు వారు కృతాధులు కాక పోయిరి. తరువాత వారు తదితరప్రయత్నములు చేయగా వామెకు పూజాపాతమునకు వచ్చెను. అందువై జూలై 28 క తేదీ రాత్రి 9 గంటలకు మరణించెను. ఫిర్యాదితరపు సాక్షులు ప్రక్క గ్రామము నుండి నచ్చుచుండగా ముగ్గురు ముద్దాయిలను మోస్తూపాపు యొద్ద కనిపెట్టిరి. మరియు వీర్యవీ తరపు సాక్షులు చంపిరిమిండి నచ్చుచుండగా ముద్దాయిలు ఒక కత్తితో శ్రీమహాత్మ్యము చేయుచుండుట చూచి యేమని యడిగెను. మొదటి రెండవ ముద్దాయిలు వారిని బెరవించగా వారుపారిపోయిరి. మధ్యపట్టినది వారు ఆ శ్రీమహాత్మ్య దినముననే చంపబడినదని తెలిసికొనిరి. ముద్దాయికేసు కొందరి విరోధపుల ప్రోత్సాహమునలన జేయబడిన దని జడ్జిగారు హుతలను వదిలివెట్టిరి.

నోటీసు.

ఇందువల్ల లోకులకు తెలియజేయడం యేమి అనగా:—
కర్నూలుజిల్లా మార్కెట్ కమిటీయొక్క యగ్రగంధ పాలెం మజరా క్రొత్తపల్లె గ్రామంలో కాపకుల జరాయితి వల్ల జీవనం చేసే పనిపెట్ట పెద్దచుల్లయ్య అయిన వారు పని పెట్ట కవగాయయ్య 25 సం॥ముల వయస్సుగల కొడుకు మైనరు తీరినది మొదలు ఫిర్యాదులులాకాగా వాచరుగా యుంటూ గుర్తొచ్చు మార్గములయందు కర్తించడముచేత నా ఆస్తి స్వంతాస్తిమైనందున వానికి యేమిన్ని చెందకూడదనే కారణముతో 1917 సం॥రం డిసెంబరు నెల 1 తేదీన నాకు కావలసినవారికి సెటిల్ మెంటు దస్తావేజు ద్వారా హక్కు చెందించి స్వాధీనపెట్టినాను గనుక ఆతనికి యేమిధమైన ఆస్తి లేవేదన లోకులు ఆతనికి ఆప్యము ఇచ్చే విషయములో ఆలోచించవలసినది. (1840)
యెరగండ్లపాలెం. నదిపెట్ట పెద్దచుల్లయ్య.
25-9-18

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్
బహుమానముల సనేకములను గడించిన
శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకమ్మగారి
గ్రంథములు
అమృతవలి

అత్యద్భుతమైన నవల. నవనము లొలుకుచుండును.
నెల 1-4-0.
బుధచరిత్రము
అవతారికను డగు నీతనిచరిత్ర మిక్కిలి మనోహరముగ రచింపబడినది. చక్కనితెలి. మంచి అచ్చు నెల 0.8-0.
చిరునామా: ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలయము,
తంబుకెట్టి పీఠి, మదరాసు.

మహారాజా హోటలు
(1912 సం॥ లో స్థాపించబడినది.)
చెన్నైలో రాజధానిలో ముఖ్యమంత్రి ఇండియా హోటలు ఇదియే. నెం. 121 ఆర్ మినియూటోపి, మద్రాసు.
(వైకోర్టుకు ఎదురుగా) (1102)
ట్రాంస్లెనుకు అతిసమీపముగానున్న పట్టణమధ్యమందున్నది. ప్రయాణికులకున్న విద్యాధులకున్న విడిసియుండుట కున్న భోజనోపాయములకున్న స్వగృహసౌఖ్యములకున్న తగు ఏర్పాట్లున్నవి. మిడ్డెలో గదులు ఎల్లప్పుడూ దీపోపాదములు ఆననాదిసౌకర్యములు యున్నవి. గాలి బాగావచ్చును. కాకాదిభోజనము పూట 1-కి రూ. 0-4-0.
ప్రశస్తతమయిన కాకాదిభోజనము, లేక మాంసాదిభోజనము, ఫలహారములు, అనుభవముగల హిందువులవలన తయారు చేయబడి హిందువు లేక యూరోపియనుపద్ధతిప్రకారం వడ్డించబడును. విద్యార్థులకు తక్కువ రేట్లు.
ఈ హోటలు బర్మా, సిలోను, యూరోపు, ఇండియా, వగైరాజాతీయుల దంతలను సంచారముచేసే వచ్చియుండు ఒక అనుభవముగల నాయకుగారి మ్యూసేట్ మెంటులో యున్నది. చార్జీలు ములభముగా నుండును.

అద్భుతనివారికి.

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి
ఎల్లెస్టో ట్రానిక్ వెర్బు

ఇది బలహీనలకును నీరసలకును మందు. నిద్రలేకుండుట, భావకమైనతక్కువగను, మెదడు దిమ్మగా నుండుట, కనిగూడెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్వప్నత, బలహీనము, అయాసము, కుక్కనవ్వముపోగొట్టును. విద్యాధులకు, ఉపాధ్యాయులకు గుమస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధిగులకు, మొదలగు వారికి ప్రశస్తమైనమందు; బలమును గలిగించును. అనేక కేటందుది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవునాద నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తూ ఒకచూరు పరీక్షించుము.
25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 2-4-0
40 " " " " 2-0-0

వీరినను! వ రి మ శ ద్ర వ్య ము ల గా జ నవీనము!
ఆటో దిల్ బహార్
మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముండునట్టి ఆటోవ్య వాసనయును కలదు. ఆటోహార్ సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బోధిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయి వైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందనము మధ్యలోనుంటే యంత నుభవమును వాసనను ఆనభవించ వచ్చునో అంత అనుభవంతురు. ఇతర వాసనలు యేదేనియుండినా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసే సంపుడు.
నెల 1 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0.8-0
" 1 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి " 0.12-0
" 1 (అవున్నబుడ్డి 1-కి " 2.0-0
ఆంగ్లంయిండియా డ్రగ్ అండు సెమికల్ కంపెనీ.
నెం 155, జమ్మూపూర్ పీఠి, హంబాయి.

మలయ చందనము

(1251) సాగరమునకు కరకరము
మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికి
తెలియదు. పుచ్చుకొను తేడ. పిరికాశీ
చున్న గు కఠినచికిత్సల పనిలేదు. రుద్ర
మైన మా మలయచందనము ఎఱుకై
తెలుపు, పచ్చ అను మూడు విధములు
సాగరము మూడు భూభాగాలలో మూడును దత్త 1-కి 2-0-0
Xంధర్యపార్శ్వసి, రాజమండ్రి.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
కల్యాణముల సద్భావమును గురించిన కాశ్చియచర్చ
Xంధకర్త:- డా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.
చిన్నవైవా సర్కిని గ్రంథము. వెల రు. 0.8-0.
మేనేజరు, జంధ్రకత్రికా కార్యాలయము
లాస్టానాల్స్ 212, మదరాసు

సావంతుని వనాపది సారసపరిల్లా

అపరిశుభ్రపు రక్తములను జనించు జాడ్యములకు
శరీరమునంటి మందు. కుటుంబము, మువ్వలను, గండములను
పుండ్లను, ప్రాంతములను అన్ని విధములను గలగు చర్మ
రోగములను పోగొట్టును. (28)
మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తపుష్కరారిణి
కనాపది సారసపరిల్లా గల విచ్చుట నిస్సంశయము,
కనాపది సారసపరిల్లాను అన్ని విధములైన దోషములను
పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదనదోషములను, మలబద్ధక
మును కాశ్చియచందనమును పోగొట్టిరక్తమును
కుండ్రుచును. శరీరాంగ్యమును గలగు శ్రేయము. 16 శోభల
కర మందులకు 4 ఖాస్సు బుడ్డిలో అమృతమును.
పొప్పెరురు. — పి. డి. సావంత్,
44. ఫనసవాడి, నెం. 2 బొంబాయి
Proprietor: P. D. SAVANT,
Fanawadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

ప్రో ర్ ఆ యి ల్ (908)

పుష్పములతో తయారుచేయబడిన మిగుల శ్రేష్ఠమైన తలనూనె సుమారు 25
సంవత్సరములుగా క్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఈ నూనె అధిక సువాసనగలదియు, తలకు
చల్లదన మిచ్చును. ప్రేడుమార్కు పుష్పాల్ ఖరీదు బుడ్డి 1-కి 1 రూపాయ.

కె న్నార్ యి ను హే రాయి లు

తలలో వెంట్రుకలు లేని జాగాలందు రోజు చదుముచుండిన యెడల ధారాళముగా
నల్లని వెంట్రుకలు మొలచును. ఖరీదు సీసా 1-కి 1 రూపాయ.

కార్ బ్యాలిక్ టూత్ పాడరు

టిన్ను 1-కి 3 (మూడు) అణాలు.

ఇదియునుగాక సకలవిధమైన వ్యాధులకు మందులున్ను, మంచి సువాసనలు గల
ఆత్మరు వస్త్రాలు ఉన్నవి. కేట్లాగునకు వ్రాసి తెప్పించుకోవచ్చును.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd,
91, Upper Circular Road, Calcutt.

Telegram Address:- 'Rasayan'.

Local Agents

P. Rangiah Chetty & Sons, Madras. M. R. Chandra & Co, Madras.
Indian Industrial Co., , Madras Swadeshi Stores, ,

మంచి లాభము.

మత్తయ్యగారి ప్రఖ్యాతిచెందిన కాబూలు
తెల్లనియంగున 10 కులముల పెట్టె 1-కి రు. 1-0-0.

ఇవాం! ఇవాం! ఇవాం!

కాశీలో మూడుదినములు

ఇందు కాశీలో చేయవలసిన యాత్రలను
విశదముగా చెప్పబడుచున్నది.

విలాసము:- 1227

కే ఎస్. మత్తయ్య అందు కంపెనీ,
సిల్క్ హౌసు, కాశీ.

K. S. Muthiah & Co.,

Silk House, Benares City.

అమృతాంజనము
అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపథము.
చక్కని డబ్బిలో సహా సీసా 1-కి 0-8-0
తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల
బారదోలును. వాయువుపోట్ల పోగొట్టును.
సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింటనుండవలసినది.
దీనిని విశేషములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబు శెట్టిపేద, మదరాసు, లేక 109 ప్రేరింగ్ డువోర్స్ బాంబాయి.

మీ బాయిలరు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలరు కాంప్యూజింగ్"ను
యునయోగింపవలయును. దాని నుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్తుపట్టి పొక్కులు
పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లిట్లుకు చక్కని మెరుగు
నిచ్చును; అవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్తు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను
నుంచును. ఈ కాంప్యూజింగ్ యునయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు
చెడిపోకుండ ఎప్పటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యునయోగమును గురించియు ఫలహాను గురించియు అసలు
యేజంట్లకే వ్రాయవలయును

5 గాలనులుగల రమ్మ 1-కి రు 26-0-0

ని రెలయన్ను ఫౌండ్రీ అందు ఇంజనీరింగు వర్క్సు.

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

389

మదరాసు

(ప్రే కాంప్యూజింగ్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ సుదాహరింప గోరుచున్నాము)

301 పాశ్యపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాపథములు.

లోకామరదూర కన్యామూర్తిల నిత్యజైవము
న రికింపును.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించు
బడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సిలీకా,
బెంగాల్, గోవా, ఫీజి, బెంగాల్, ఆస్ట్రేలియా, మున్నె ఇ.
ప్రదేశములవారు మాత్ర సీ సిద్ధాపథమును, ఉపయోగించు
చున్నారు.

దూరభాగము "ఒకేయొక భాగము మహారా" కన్యా
మూర్తిల సీసా మియంట సున్న యెడల, మాటికి శైవ్యుల
గమయమును, నిరీక్షించి, మొరపెట్టుకొనుట లక్ష్యపావును.

శీలము, శీలవాతము, అత్యుదా, పార్శ్వవాతము,
జ్వరము, మూంధ్యము, నలబద్ధము, దగ్గు, గజము నొప్పి,
జలహీనత, అనాలోగ్యము, క్షణగతిమండి గలగు వికారము
విద్యు నిద్రలను గలగు జ్వరము, కష్ట, వాయువు, నురియ
న పేక రోగములను, ఈ సిద్ధాపథ ప్రకారమే వాత్సర్యముగా
పోయి గురుము గలగును.

వైద్యులలో న విశేషము అనునట్టియు సుపయోగక
రములగు కర్మాటక మూలకలనుండియు యావధములను
తయారు చేయుచుండురు.

విద్యుత్తై న యిచ్చాపాత సురుతులు, ప్రతి సీసాము
లను ఉండును; మాచి తిసికొనవలెను.

అనుచున్నపుడు, ప్రతిసీసాతో సూతి
యొందును. 250 మూర్తులను సీసా కీలకా గు
మాత్రమే.

5 సీసాల బాగసారి తెప్పించి
టపాల భద్రులతోనే రు 1-12-0
12. సీసా లాకసారి కొనిన 2-12-0
25. సీసా లాకసారి కొనిన 5-0-0

సమ సాగములకు సూక్ష్మ అయత్త
దీనిని విశేషములకు పొందవ.

విలాసము:- ప్రే సీతా వాచాన్తి వ్యభాం, మునూరు